

Univerzitet u Zenici (UNZE) – Finalno izvješće

Komisije domaćih i međunarodnih
stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju
kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji
Univerziteta u Zenici

Finalno akreditacijsko izvješće Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji Univerziteta u Zenici

Posjeta Komisije UNZE od 4 - 6 Lipnja 2014.

Izvještaj završen 01.07.2014.

Korekcija Izvještaja sukladno Dostavljenom mišljenju na Izvještaj Univerziteta u Zenici urađena je 03.07.2014.

Sadržaj

Popis tablica, slika i grafova	3
Pojmovnik.....	4
Uvod	5
Osnovni podaci o Univerzitetu u Zenici (UNZE)	6
Komisija.....	7
Kratki pregled rada Komisije	7
Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u BiH	9
Zakonski okvir za rad Komisije	12
Samoevaluacijsko izvješće	12
Ispunjenost kriterija za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini	
14	
Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	14
Kriterij 2: Upravljanje, unutarnje osiguranje kvalitete i kultura kvalitete	15
Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa.....	18
Kriterij 4: Procedure za ocjenjivanje studenata	20
Kriterij 5: Ljudski resursi	21
Kriterij 6: Kvaliteta fizičkih resursa	24
Kriterij 7: Informacijski sustavi	26
Kriterij 8: Prezentacija informacija za javnost	28
Kriterij 9: Međunarodna suradnja	31
Zaključak i mišljenje Komisije o ispunjenosti kriterija za akreditaciju	33
Popis korištenih dokumenata	35
Prilozi	36
Plan i program posjete UNZE.....	36

Popis tablica, slika i grafova

<u>Tablica 1. Pojmovnik</u>	<u>4</u>
<u>Tablica 2. Članovi Komisije</u>	<u>7</u>
<u>Tablica 3. Kriteriji za akreditaciju u BiH</u>	<u>11</u>
<u>Tablica 4. Ocjene ispunjenosti kriterija</u>	<u>12</u>
<u>Tablica 5. Zakonski okvir za rad Komisije</u>	<u>12</u>
<u>Tablica 6. Zaključak Komisije</u>	<u>33</u>

<u>Slika 1. Osnovni podaci o UNZE (preuzeto iz SEI str. 1)</u>	<u>6</u>
--	----------

Pojmovnik

Skraćenice	
AQ Austria	Agencija za akreditaciju i osiguranje kvaliteta
HEA	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete u Bosni i Hercegovini
UNZE	Univerzitet u Zenici
SEI	Samoevaluacijski izvještaj
ZDK	Zeničko-dobojski kanton / Zenica DobojCanton
SP	Studijski program
FMM	Fakultet za metalurgiju i materijale
MF	Mašinski fakultet
EF	Ekonomski fakultet
PrF	Pravni fakultet
FF	Filozofski fakultet
PtF	Politehnički fakultet
IPF	Islamski pedagoški fakultet
SP HI	Studijski program Hemijsko inženjerstvo
SP MPT	Studijski program Menadžment proizvodnim tehnologijama
SP MP	Studijski program Menadžmenta preduzeća
SP OP	Studijski program Opšte Pravo
Komisija	Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova

Tablica 1. Pojmovnik

Uvod

Univerzitet u Zenici je predao zahtjev za akreditaciju nadležnom ministarstvu, odnosno Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-Dobojskog kantona u srpnju 2011. godine. Proces eksterne evaluacije Univerziteta u Zenici od strane Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (HEA) započeo je 19.03.2012. imenovanjem Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji Univerziteta u Zenici sukladno Odluci o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br.100/11), Odluci o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br.75/10) i Pravilniku o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona" br. 4 od 04.04.2012.).

Međutim, iz razloga koje ovdje nije moguće elaborirati, proces akreditacije UNZE, i ne samo UNZE, je uskoro zaustavljen.

Menadžment UNZE i nadležno ministarstvo su zajedno s HEA više od dvije godine pokušavali iznaći način kako prevazići nastalu situaciju i pokrenuti proces akreditacije UNZE. U tom cilju je ministarstvo donijelo i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona" br. 13 od 27.12.2013.)

Kako je prošlo skoro dvije godine od imenovanja Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji Univerziteta u Zenici, HEA je 05.02.2014. imenovala novu Komisiju.

Sukladno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom kantonu, a u konzultacijama s kontakt osobom ispred HEA dogovoreno je s imenovanim predsjednikom Komisije i svim članovima Komisije, da u cilju efikasnijeg i bržeg rada predsjednik bude ujedno i tajnik Komisije.

Time su se stekli uvjeti za nastavak proces eksterne evaluacije UNZE i Komisija je započela s pripremnim radnjama – analizom Samoevaluacijskog Izvještaja Univerziteta u Zenici, izradi Plana posjete Univerzitetu u Zenici i sl., što je detaljno opisano u poglavlju 3.3.

Međutim, kada je proces akreditacije UNZE konačno otpočeo, Komisija se počela suočavati s novim otvorenim pitanjima, kao što su: nepostojanje predložka za izradu Interne liste za provjeru ispunjenosti kriterija za akreditaciju VŠU (vidjeti 3.3.), nepostojanje uputa za ocjenu ispunjenosti kriterija (vidjeti poglavlje 3.4.), te nepostojanje predložka za pisanje Finalnog izvješća Komisije.

Osnovni podaci o Univerzitetu u Zenici (UNZE)

Univerzitet u Zenici je integrirana institucija s upravljačkom strukturom uspostavljenu sukladno zakonu i potrebi visokoškolske ustanove. Riječ o potpuno integriranom univerzitetu s matičnim katedrama jedinstvenim za UNZE. „U sastavu fakulteta nalaze se matične katedre koje su jedinstvene za čitav univerzitet čime je izbjegnuta naučna dvojnost i obezbjeđena naučna matičnost saglasno Frascatijevim kriterijumima, UNESCO-vim i UNIDO-ovim preporukama.“ (SEI UNZE 2012, str. 3).

Osnovni podaci o Univerzitetu u Zenici preuzeti su iz dostavljenog Samoevaluacijskog izvještaja Univerziteta u Zenici iz 2012. godine (slika 1.)

Puni naziv:	UNIVERZITET U ZENICI – UNIVERSITAS STUDIORUM ZENICAENSIS UNIVERSITY OF ZENICA
Adresa:	FAKULTETSKA 3 72 000 ZENICA BOSNA I HERCEGOVINA
Oficijelni logo (grb):	
Tel.:	+ 387 32 444 430 + 387 32 444 420
Fax.:	+ 387 32 444 431
Web site:	www.unze.ba
Tip:	JAVNA USTANOVA
Broj studenata:	6 001 (podatak 31. 12. 2011: 4.929 PRVI CIKLUS + 996 DRUGI CIKLUS + 76 DOKTORSKI KANDIDATI)
Broj nastavnog osoblja:	414 (127 STALNO ZAPOSLENI FAKULTETI + 93 DVOJNO ZAPOSLENI ZF + 194 GOSTI)
Broj stalno zaposlenog osoblja:	356
Ukupna površina objekata:	39.200 m²
Oficijelna e-mail adresa:	rektorat@unze.ba

Slika 1. Osnovni podaci o UNZE (preuzeto iz SEI str. 1)

Zaključno s 31.12.2011.godine na UNZE je bilo 9 organizacijskih jedinica u stalnom i jedna u pridruženom statusu i to (SEI str. 4):

- Fakultet za metalurgiju i materijale
- Mašinski fakultet
- Pedagoški fakultet
- Ekonomski fakultet
- Pravni fakultet
- Zdravstveni fakultet
- Politehnički fakultet
- Metalurški institut "Kemal Kapetanović"
- Studentski centar

- Islamski pedagoški fakultet (pridružena članica)

Podorganizacijske jedinice u sastavu UNZE su:

- Centar za društvena i interreligijska istraživanja
- Centar za globalno pravno razumijevanje
- Centar za inovativnost i preduzetništvo
- Ekonomski institut Ekonomskog fakulteta
- Institut za mašinstvo na Mašinskom fakultetu
- U proceduri osnivanja je:
- Naučno-tehnološki park Zenica

Komisija

Komisiju domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolske ustanove "Univerzitet u Zenici" činili su sljedeći članovi:

Name	
Prof.dr.sc. Dražena Gašpar	Predstavnik akademske zajednice u BiH, Predsjednik i tajnik Komisije. Redoviti profesor na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.
Mag. Dr.Maria E. Weber, MA	Međunarodni stručnjak, član. Međunarodni ekspert Austrijske Agencije za akreditaciju i osiguranje kvalitete (AQ Austria), Odjeljenje za reviziju, konzultacije i međunarodnu suradnju
Prof.dr.sc. Lejla Turčilo	Predstavnik akademske zajednice u BiH, član. Izvanredna profesorica, Prodekanica za nastavu na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu
Dragan Škrbić	Predstavnik privrede i prakse, član. Ministarstvo civilnih poslova BiH
JasminaSelimović	Student, član. Studentica šeste godine Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli

Tablica 2.Članovi Komisije

Kratki pregled rada Komisije

Postupak vanjske evaluacije UNZE je vođen na način kako je to opisano u dokumentima *Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu.*

Prije posjete UNZE, kontakt osoba ispred HEA, gospodin Miljan Popić, dostavio je predsjedniku/tajniku Komisije Samoevaluacijski izvještaj Univerziteta u Zenici u elektronskom obliku, koji je predsjednik/tajnik Komisije, prof.dr.sc. Dražena Gašpar odmah prosljedila svim članovima Komisije.

Gospodin Popić je svim članovima Komisije dostavio web linkove na dokumente *Odluka o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, Odluka o normama*

kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, kao i elektronsku verziju Vodiča za internu i eksternu evaluaciju visokoškolskih institucija u BiH.

Budući HEA nema usvojen predložak koji bi članovi Komisije mogli koristiti kao internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija za akreditaciju VŠU, a u cilju lakše interne komunikacije i usklađivanja stavova Komisije, te kvalitetnije pripreme za posjetu UNZE, predsjednik/tajnik je napravila predložak za Internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija na hrvatskom i engleskom jeziku i isti mailom dostavila svim članovima Komisije uz obvezu da isti vrate popunjen najdalje do 30.05.2014., što su članovi Komisije i učinili. Dakle, svaki član Komisije imao je obvezu uraditi analizu SEI i popuniti dostavljeni predložak (Internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija) svojim preliminarnim zapažanjima, pitanjima i eventualnim zahtjevima za dodatnim dokumentima.

Tijekom analize SEI i pripreme za posjetu UNZE, Komisija je došla do zaključka kako su za potpunu evaluaciju kriterija potrebne dodatne informacije, odnosno dokumenti. Stoga je predsjednik/tajnik Komisije zatražila od kontakt osobe UNZE dostavu određenih dokumenata ukoliko isti postoje u elektronskom obliku, odnosno njihovu pripremu u tiskanom obliku za posjetu Komisije. Iako je ovaj zahtjev od strane Komisije upućen neposredno pred posjetu, UNZE je najveći broj traženih dokumenata dostavio u elektronskom obliku, a svi traženi dokumenti su bili pripremljeni u tiskanom obliku i dočekali su Komisiju na stolu u prostoriji za sastanke.

Predsjednik/tajnik Komisije je napravila prijedlog Plana i programa posjete UNZE i poslala ga na usuglašavanje svim članovima Komisije. Nakon što je Komisija usuglasila Plan i program posjete, predsjednik/tajnik je Plan i program posjete u elektronskom obliku dostavila kontakt osobama UNZE i HEA. Plan i program posjete dan je u Prilogu ovog izvješća.

Kao što je Planom i programom posjete i predviđeno, posjeta UNZE je trajala ukupno tri dana, od 04-06.06.2014., s tim da su prvi dan (04.06.2014.) održani sljedeći pripremni sastanci:

- Sastanak Komisije i predstavnika HEA s predstavnicima Vlade i Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK i predstavnicima Univerziteta u Zenici.
- Komisiju i predstavnika HEA, g. Miljana Popića (pomoćnika direktora HEA) pozdravili su premijer vlade ZDK, g. Munib Husejnagić, ministar Mirko Trifunović (Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK), rektor Univerziteta u Zenici, prof.dr.sc. Dževad Zečić, prorektor Univerziteta u Zenici, prof.dr.sc. Darko Petković, generalni sekretar Mediha Arnaut i QA menadžer v.as.mr.sc. Ibrahim Plančić. Svi su oni u svojim pozdravnim govorima izrazili zadovoljstvo što je proces akreditacije UNZE, nakon čekanja dulje od dvije godine, konačno krenuo. Komisiji su poželjeli uspješan rad i ugodan boravak na UNZE i u Zenici.
- Pripremni sastanak Komisije, zajedno s g. Popićem, održan je odmah nakon sastanka s predstavnicima Vlade, Ministarstva i UNZE. Cilj ovog sastanka je bio još jedanput naglasiti osnovnu zadaću Komisije, ali i istaknuti otvorena pitanja, razmijeniti mišljenja, dogovoriti način rada Komisije, vođenje sastanaka, bilješki i sl., a sve s ciljem postizanja timskog rada i efikasnije pripreme za sastanke koji su slijedili dva naredna dana.

Sljedeća, vrlo intenzivna, dva dana (05-06.06.2014.), sukladno Planu i programu posjete, Komisija je održala čitav niz sastanaka s različitim internim i eksternim dionicima, te predstavnicima svih osnovnih aktivnosti na UNZE, te obišla resurse predloženih fakulteta (Prilog – Plan i program posjete UNZE) .

Tijekom posjete UNZE Komisija je imala vrlo dobru logističku potporu od strane UNZE, a na svakom koraku se osjećala otvorenost i posvećenost svih učesnika ovom procesu.

Na kraju ovog kratkog opisa rada Komisije, može se zaključiti kako je Komisija odradila sljedeće proceduralne korake smatrajući ih značajnim za kvalitetno izvršavanje svoje zadaće:

1. Analizu SEI koji je pripremio UNZE, kao i čitavog niza dodatnih dokumenata dostavljenih prije same posjete na zahtjev Komisije. Prije posjete, članovi komisije su dostavili predsjedniku/tajniku popunjenu Internu listu za provjeru ispunjenosti kriterija sa svojim preliminarnim stavovima i ocjenama.
2. Dvodnevnu posjetu UNZE na lokaciji kampusa, te održala sastanke s velikim brojem internih i eksternih dionika i predstavnika svih osnovnih aktivnosti koje se odvijaju na UNZE (Prilog – Plan i program posjete).
3. Uzela u obzir sve relevantne profesionalne i političke okolnosti koje određuju ukupan rad UNZE.
4. Donijela odluku o definiranju kriterija za ocjenjivanje (vidjeti poglavlje 3.4.)
5. Pripremila i usmeno prezentirala osnovne stavove i zaključke iz finalnog izvješća.
6. Pripremila prijedlog i završila ovo Finalno izvješće na osnovu zajedničkog dogovora svih članova Komisije.

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u BiH

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini definirani su Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini koju je 12.07.2010. donio direktor Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH, uz suglasnost Upravnog obora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH. Odluka je stupila na snagu 13.09.2010. Objavom u Službenom glasniku BiH br. 75/10.

Odlukom je definirano devet osnovnih kriterija za akreditaciju, a za svaki od osnovnih kriterija navedeni su podkriteriji (ukupno 33 podkriterija), što je prikazano u Tablici 3:

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u BiH
<p>Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove</p> <p>(1) Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultiranja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom.</p> <p>(2) Strategijom visokoškolska ustanova utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj.</p> <p>(3) Visokoškolska ustanova ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva.</p>
<p>Kriterij 2: Upravljanje, unutarnje osiguranje kvalitete i kultura kvalitete</p> <p>(1) Visokoškolska ustanova ima efikasnu organizacijsku i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima.</p> <p>(2) Visokoškolska ustanova promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije.</p> <p>(3) Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom.</p> <p>(4) Visokoškolska ustanova ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima.</p> <p>(5) Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju visokoškolskom ustanovom i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana.</p>
<p>Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa</p> <p>(1) Procedure za predlaganje, prihvaćanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i primjenjuju se za svaki studijski program.</p> <p>(2) Procedure posebno reguliraju: naziv i ciljeve studijskog programa, ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet, uvjete za upis na studijski program, vrstu studija i način izvođenja, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u, način ocjenjivanja na predmetu, relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa.</p>

<p>(3) Visokoškolska ustanova analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa.</p>
<p>Kriterij 4: Procedure za ocjenjivanje studenata (1) Visokoškolska ustanova ima i provodi procedure koje osiguravaju fer, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata utvrđene formalnim aktom koje usvaja Senat. (2) Visokoškolska ustanova kontinuirano prikuplja podatke i analizira uspjeh studenata (analiza prolaznosti) na nivou studijskog programa i visokoškolske ustanove, te poduzima aktivnosti na unapređenju uspjeha studenata.</p>
<p>Kriterij 5: Ljudski resursi (1) Visokoškolska ustanova osigurava dovoljan broj kvalificiranog nastavnog osoblja (nastavnici i suradnici) kako bi postigla obrazovne ciljeve, uspostavila i nadzirala akademska pravila i osigurala održivost svojih studijskih programa. Na svakom studijskom programu na visokoškolskoj ustanovi je zaposlen dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom radnom odnosu sa punim radnim vremenom, kako bi se osigurali kvaliteta i kontinuitet učenja i poticali vanjski suradnici da se uključe u akademske procese. Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj suradnika i/ili naučnih asistenata, kako bi osigurala kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra. (2) Visokoškolska ustanova razvija politiku usavršavanja nastavnog osoblja, omogućujući im stručno i naučno usavršavanje. (3) Visokoškolska ustanova jednom godišnje prezentira publicistiku vlastitog nastavnog osoblja realiziranu u posljednjoj akademskoj godini (nazivi radova sa posebnim naglaskom relevantnosti časopisa ili skupa gdje su objavljeni ili prezentirani, objavljene knjige i sl.). Visokoškolska ustanova ima proceduru za izdavanje knjiga i udžbenika. (4) Procedure za izbor i napredovanje nastavnog osoblja utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim propisima. Sastav komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje. (5) Visokoškolska ustanova redovno analizira starosnu strukturu nastavnog osoblja, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, kvalifikacije nastavnog osoblja na svim studijskim programima, a posebno na uskostručnim predmetima. (6) Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno provođenje djelatnosti, te osigurava njihovu obuku, usavršavanje i ocjenjivanje (evaluaciju).</p>
<p>Kriterij 6: Kvaliteta fizičkih resursa (1) Visokoškolska ustanova osigurava dovoljno resursa (učionice, laboratorije i oprema, resursi knjižnice, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za kompletno osoblje i upisane studente, kako bi osigurala unapređenje ambijenta i podržala njihovo efikasno korištenje. Adekvatnost resursa za izvođenje studijskih programa, funkcionalnost, starost, ergonomičnost i dostupnost ocjenjuju se kontinuirano internim evaluacijama. (2) Visokoškolska ustanova planira ulaganje finansijskih sredstava tako da se dio godišnjeg prihoda ulaže u poboljšanje fizičkih resursa. (3) Visokoškolska ustanova posjeduje adekvatnu informatičku opremu koja osigurava kvalitetno izvođenje nastave. Visokoškolska ustanova ima pristup internetu dostupan studentima. (4) Visokoškolska ustanova ima biblioteku opremljenu potrebnim brojem bibliotečkih jedinica u štampanom ili elektronskom obliku i prikladan prostor za normalno korištenje bibliotekarskih usluga.</p>
<p>Kriterij 7: Informacijski sustavi (1) Visokoškolska ustanova prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za unapređenje svojih aktivnosti, kako nastavnih i naučno-istraživačkih, tako i poslovno-administrativnih. (2) Visokoškolska ustanova ima informacione sisteme koji omogućavaju precizne analize prolaznosti studenata za svaki predmet, godinu i studijski program po ispitnim rokovima, omjera nastavnika i studenata i sl. Informacioni sistemi se baziraju minimalno na sljedećim podacima: (3) Podacima o studentima po studijskom programu, ciklusima, godinama, spolnoj i starosnoj strukturi, razdoblju studiranja, procentu diplomiranja, uspjehu i sl. (4) Podacima o nastavnom osoblju (objavljenoj publicistici, angažmanu po predmetima, spolnoj i starosnoj strukturi, izboru u naučno-nastavna zvanja i sl.).</p>
<p>Kriterij 8: Prezentacija informacija za javnost (1) Visokoškolska ustanova redovno objavljuje nepristrane, objektivne i javno provjerljive informacije o svim programima i zvanjima koje nudi, minimalno na web stranici, i to na jednom od jezika naroda Bosne i Hercegovine i na engleskom jeziku. (2) Visokoškolska ustanova utvrđuje politiku komuniciranja s javnošću i razvija komunikacijsku strategiju kojom definira ciljne grupe (studenti, svršeni studenti, okruženje, vlade i organi vlasti, nevladin sektor, privredni, socijalni sektor), oblike komuniciranja sa svakom od ciljnih grupa, kao i način institucionalnih odnosa s javnošću. (3) Visokoškolska ustanova svake godine prije upisa studenata osigurava štampanje vodiča za buduće studente.</p>
<p>Kriterij 9: Međunarodna suradnja (1) Visokoškolska ustanova ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske (međunarodne)</p>

projekte, bilateralne ugovore, zajedničke programe i sl.

(2) Visokoškolska ustanova potiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika, prateći primjenu stečenih iskustava u svojim aktivnostima.

(3) Visokoškolska ustanova ima procedure i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima.

Tablica 3. Kriteriji za akreditaciju u BiH

Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini koju je 24.10.2011. donio v.d. direktora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH, uz suglasnost Upravnog obora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH, a koja je stupila na snagu 19.12.2011. Objavom u Službenom glasniku BiH br. 100/11, u poglavlju 2 dana su vrlo šturo osnovna pravila za ostvarivanje standarda i smjernica za vanjsko osiguranje kvaliteta. Ta pravila preporučuju donošenje odluka Komisije konsenzusom (uz mogućnost izdvojenog mišljenja) i definiraju da se ispunjenost svakog kriterija za akreditaciju ocjenjuje opisno i to sljedećim ocjenama:

- potpuno ispunjen,
- znatno ispunjen,
- djelomično ispunjen i
- neispunjen.

U istom poglavlju (Poglavlje 2 Odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini) se navodi kako Komisije može dati mišljenje za *“akreditiranje visokoškolske ustanove ili studijskog programa samo u slučaju kada su svi kriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni”*.

Budući Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, niti bilo kojim drugim dokumentom HEA, nisu precizno definirana ili pojašnjenja značenja navedenih opisnih ocjena, Komisija se tijekom svog pripremnog sastanka suglasila za korištenje definicija kategorija za ocjenu ispunjenosti kriterija prikazanih u Tablici 3. Također, u Odluci normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini se govori samo o devet osnovnih kriterija, tako da je Komisija odlučila da se definicije navedene u Tablici 3 odnose samo na osnovne kriteriji, a podkriteriji su korišteni samo u svrhu bolje procjene osnovnog kriterija.

Zaključak

Komisija je odlučila donijeti ocjenu o ispunjenosti svakog od devet osnovnih kriterija za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini, a za podkriterije je odlučeno da se neće ocjenjivati pojedinačno.

Ocjene ispunjenosti kriterija	
Potpuno ispunjen	U okviru objektivnih okolnosti dostignut maksimum, može poslužiti kao primjer drugim institucijama kako se ispunjava kriterij
Znatno ispunjen	Nije još dostignut maksimum, ali je napravljen značajan pomak od prosječnosti, potrebno načiniti još neke manje pomake kako bi se postigla potpuna ispunjenost kriterija
Djelomično ispunjen	Počelo se sa ispunjavanjem kriterija, ali institucija još uvijek ima puno koraka za načiniti da bi ispunila kriterij

Nije ispunjen	Institucija nije postigla ni minimum u ispunjavanju kriterija, potrebni ozbiljni naponi da bi se kriterij smatra ispunjenim
---------------	---

Tablica 4. Ocjene ispunjenosti kriterija

Zakonski okvir za rad Komisije

U Tablici 5 dan je pregled osnovnih zakonskih akata na kojima se temeljio rad Komisije.

Zakonska akta	
HEA dokumenti	Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br.100/11) Odluka o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br.75/10)
Zeničko-Dobojski kanton	Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona" br. 4 od 04.04.2012.) Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu ("Službene novine Zeničko-Dobojskog kantona" br. 13 od 27.12.2013.)

Tablica 5. Zakonski okvir za rad Komisije

Samoevaluacijsko izvješće

Univerzitet u Zenici je Samoevaluacijsko izvješće pripremio već u 2012. godini. Osnovu za izradu SEI UNZE činile su interne evaluacije stanja svake organizacijske jedinice UNZE.

U postupku izrade Samoevaluacijskog izvješća UNZE, sukladno standardnim procedurama osiguranja kvalitete na UNZE, prvo je od strane Senata UNZE formiran Tim za samoevaluaciju. Zadatak tima je bio planirati, pripremiti i izvršiti proces samoevaluacije na UNZE, te na osnovu toga prirediti pisano izvješće o izvršenoj samoevaluaciji kao dokument koji usvaja Senat UNZE. Osnova za strukturiranje SEI je bio dokument *Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini* kojemu je u Poglavlju 2 definiran minimalni sadržaj samoevaluacijskog izvješća.

Komisija je utvrdila da se Tim za evaluaciju UNZE u potpunosti pridržavao navedenog sadržaja pri izradi SEI UNZE. U SEI su korišteni podaci za posljednje četiri godine (2008, 2009, 2010 i 2011), što je detaljno pojašnjeno u poglavlju 1.6. Statistički podaci (str.16).

Vidljivo je da se SEI koristi kao alat za kritičku analiza rada UNZE, te da se rezultati koriste za daljnja poboljšanja. U svrhu kritičke analize u SEI je dosta korištena SWOT analiza, te su urađene sljedeće SWOT analize:

- Bolonjskog procesa na UNZE
- Istraživanja i razvoja i stručnog rada
- Financiranja
- Bibliotečne djelatnosti
- Studentskih aktivnosti.

Također je urađena i zbrojna SWOT i PESTLE analiza za UNZE kao cjelinu.

U Prilozima su dani osnovni podaci i pokazatelji o radu UNZE:

- Mikro lokacija i okruženje
- Osnovni podaci o OJ u sastavu UNZE-a
- Organizacijska struktura/šema UNZE-a i katedre
- Podaci o studentima po OJ i odsjecima
- Prikaz ključnih indikatora stanja na UNZE-u za 2008., 2009., 2010. i 2011. godinu
- Prikaz sumarnih finansijskih pokazatelja za UNZE za 2008., 2009., 2010. i 2011. godinu
- Evaluacija rada Univerzitetske biblioteke
- Evaluacija studentskih aktivnosti na UNZE-u
- SWOT i PESTLE analize za UNZE.

Međutim, SEI je počevši od strane 28 pa do 46 (dio koji se odnosi na kriterije za akreditaciju) većim dijelom opisnog karaktera i ne temelji se u potpunosti na kritičkoj analizi, a u pojedinim dijelovima tvrdnje nisu potkrepljene jasnim dokazima (pozivima na dokumente, web linkove i sl.). Ipak, ako se SEI promatra u cjelini može se reći kako uglavnom kritički sagledava najvažnije procese rada UNZE, te uz listu zaključaka daje i prijedloge aktivnosti koje bi trebalo poduzeti s ciljem poboljšanja rada. Uz aktivnosti su dani nositelji i rokovi za izvršenje. Kao što je već rečeno, UNZE je izradio SEI 2012., a zbog različitih okolnosti, na koje UNZE objektivno nije mogao utjecati, stvarni proces akreditacije se odvija u 2014. godini. Zbog razlike od skoro tri godine u odnosu na referentno razdoblje iz SEI, Komisija je u procesu pripreme za posjetu UNZE zatražila od UNZE dodatnu dokumentaciju. UNZE je spremno KOMISIJI prije dolaska dostavio značajan broj traženih dokumenata u digitalnom obliku, kao i novi SEI za 2013.

Zbog svega navedenog, Komisija je na svom pripremnom sastanku donijela sljedeći

Zaključak

SEI i ostali dokumenti dostavljeni od strane UNZE predstavljaju značajan dio informacija i dokaza za eksternu analizu od strane Komisije. Ipak, zbog referentnog razdoblja SEI (2011), Komisija je jednoglasno zaključila da kao ključne informacije uzme dodatno dostavljenu dokumentaciju, te usmene i pisane dokaze iznesene tijekom posjete.

Ispunjenost kriterija za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini

Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove

Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove

(1) Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultiranja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom.

(2) Strategijom visokoškolska ustanova utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj.

(3) Visokoškolska ustanova ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva.

Utvrđeno stanje

Univerzitet u Zenici (UNZE) ima definiranu i javno objavljenu (www.unze.ba) misiju i viziju. U dokumentu *Strateške odrednice razvoja Univerziteta u Zenici 2009-2014* su navedeni strateški ciljevi UNZE za razdoblje 2009-2014, kao i master plan aktivnosti na polugodišnjoj i godišnjoj razini za navedeno razdoblje.

Na web stranici www.unze.ba postoje Godišnji izvještaji o radu Univerziteta u Zenici od postanka 2004 do danas. Iz tih izvještaja je vidljivo što je u kojoj godini urađeno. Komisiji je dostavljen dokument *Internibenchmarking organizacijskih jedinica na Univerzitetu u Zenici na bazi utvrđenog stanja iz 2013. godine*. Iz dokumenta je vidljivo kako se radi analiza i prati napredak institucije po svim relevantnim kriterijima. Kao alat za praćenje realizacije Strategije koriste se ključni indikatori performansi (KPI) i software za KPI nabavljen kroz međunarodni projekt Tempus SHEQA.

Na web stranici www.unze.ba/senat/2013_senat.htm je objavljen Dnevni red i Odluke sa svih sjednica Senata od postanka UNZE (2004) do danas.

Svake godine Rektor podnosi Izvještaj o realizaciji Strategije i predlaže eventualne promjene. Svake godine u mjesecu travnju se održava tematska sjednica Senata sa samo jednom točkom dnevnog reda – Realizacija Strategije.

U izradi Strategije koristi se kombinacija bottomup i top down pristupa. Komisiji su stavljeni na uvid upitnici na koje su u postupku pripreme Strategije odgovarali ne samo interni dionici (rektor, prorektori, dekani, prodekani, QA menadžeri, studentski predstavnici i sl.) nego i vanjski dionici (predstavnici gospodarstva, javnih institucija, županije i sl.).

UNZE ima, odlukom Senata br.01-108-320-2875/11 od 07.09.2011, formiran Forum Stakeholder-a Univerziteta u Zenici kojega čine predstavnici vanjskih (20) i internih dionika (5), predstavnici studenata sva tri ciklusa (3) i predstavnici roditelja studenata (2).

Ovaj Forum ina savjetodavnu funkciju u oblasti kvalitete nastavnog i znanstveno-istraživačkog procesa, strukture nastavnog plana i programa, otvaranja novih studijskih programa, organiziranje alumnijskih, provođenje interne i eksterne samoevaluacije, izrade Strategije UNZE, organiziranje studentske prakse i sl.

Tijekom sastanka Komisije s vanjskim dionicima uočeno je kako su članovi Foruma dobro informirani o izradi, sadržaju i realizaciji Strategije UNZE, za razliku od ostalih vanjskih dionika koji nisu članovi Foruma.

Komisiji su stavljeni na uvid i sljedeći dokumenti: *Odluka Senata o Strategiji rada i razvoja Univerziteta u Zenici za period 2015-2020 (br. 01-100-020-1172/14 od 02.04.2014.)*

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima definiranu misiju, viziju i Strategiju (objavljeno na web-u)
- UNZE ima razvijene procedure za izradu i donošenje Strategije
- U postupku izrade Strategije konzultirani su relevantni vanjski i interni dionici
- Kao primjer dobre prakse posebno ističemo postojanje Foruma stakeholder-a kao značajnog savjetodavnog tijela
- Strategiju prati Master plan aktivnosti na polugodišnjoj i godišnjoj razini
- Kontinuirano se prati ispunjenje planova i realiziranje strateških ciljeva (obvezno jedanput godišnje)
- Kao alat za praćenje realizacije Strategije koriste se KPI i softver za KPI.
- Radi se interni benchmarking.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici U POTPUNOSTI ISPUNJAVA kriterij 1 - *Razvoj i strategija visokoškolske ustanove*.

Preporuke

- Pri izradi nove Strategije za 2015-2020 više koristiti javne rasprave i javno predstavljanje Strategije kako bi se osigurala bolja informiranost vanjskih dionika (ne samo onih koji su članovi Foruma stakeholder-a).
- Objaviti Strategiju i druge strateške dokumente i na engleskoj verziji web stranice.

Kriterij 2: Upravljanje, unutarnje osiguranje kvalitete i kultura kvalitete

Kriterij 2: Upravljanje, unutarnje osiguranje kvalitete i kultura kvalitete

(1) Visokoškolska ustanova ima efikasnu organizacijsku i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima.

(2) Visokoškolska ustanova promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije.

(3) Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom.

(4) Visokoškolska ustanova ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima.

(5) Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju visokoškolskom ustanovom i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana.

Utvrđeno stanje

UNZE je integrirana institucija s upravljačkom strukturom uspostavljenom sukladno zakonu i potrebi VŠU. U Samoevaluacijskom izvještaju (SEI UNZE) je opisana osnovna organizacijska i

upravljača struktura (poglavlje 1.1.3.) . Naglašeno je kako je riječ o potpuno integriranom univerzitetu s matičnim katedrama jedinstvenim za UNZE.

„U sastavu fakulteta nalaze se matične katedre koje su jedinstvene za čitav univerzitet čime je izbjegnuta naučna dvojnost i obezbjeđena naučna matičnost saglasno Frascatijevim kriterijumima, UNESCO-vim i UNIDO-ovim preporukama.“ (SEI UNZE 2012, str. 3).

Organizacijska shema UNZE dana je u prilogu 5.3. na stranicama 61-66). Na web stranici www.unze.ba je dostupan link na kojemu se nalazi Statut UNZE, osnovni podaci o osobama na rukovodećim pozicijama i sl.

Na web stranici www.unze.ba/ba/dokumenti.htm dostupni su osnovni pravni akti koji reguliraju rad UNZE.

Kao najveći problem ovako integriranog univerziteta, u razgovorima s menadžmentom i nastavnicima, istaknuta je finansijska neefikasnost uzrokovana slabostima trezorskog poslovanja u Zeničko-Dobojskom kantonu. Zbog složenih i sporih trezorskih procedura usporeno je ili kasni financiranje mnogih projekata (npr. zgrada Ekonomskog fakulteta se gradi već više od 5 godina) koji su od strateškog interesa za razvoj UNZE.

Sustav osiguranja kvaliteta (QA¹) je baziran na europskim standardima (ESG²). Poseban dio (deveti) Statuta UNZE odnosi se na osiguranje kvalitete. Člankom 332. definirano je na koji način se realizira sustav za osiguranje kvaliteta (preko Odbora, Kancelarije/Ureda za kvalitet, Foruma stakeholdera...). Člankom 333. definirani su poslovi koje obavlja Odbor za kvalitet, člankom 334. principi kvaliteta, člankom 335. je definirana interna evaluacija (jedanput godišnje, Senat jedanput godišnje radi ocjenu provedene evaluacije ...), člankom 336. Je definiran monitoring, a člankom 337 nadležnosti, odgovornosti i obveze u osiguranju kvaliteta. Člankom 340 (stavak 2) definirano je da fakulteti/akademije/visoke škole vode evidenciju na osnovu koje se može ustanoviti zadovoljenje standarda kvaliteta nastavnog osoblja.

Unutar opće Strategije je inkorporirana i Strategija osiguranja kvalitete.

U Prilogu 5.8. SEI za 2013. (str. 114) Pobrojani su osnovni Pravilnici, Procedure i Uputstva sistema osiguranja kvaliteta na UNZE. U Prilogu 5.10. (str. 117) SEI za 2013. dan je pregled evaluacije QA ureda UNZE u 2013. s pobrojanim osnovnim aktivnostima koje je Ured realizirao u 2013.

Na web stranici UNZE www.unze.ba/Pravilnici/pravilnikQAS.html je dostupan dokument „Pravilnik o sistemu osiguranja kvaliteta Univerziteta u Zenici (QA Sistem)“ koji je usvojio Senat UNZE na sjednici održanoj 14.07.2010 (Odluka br. 01-108-702-2345/10). Ovim dokumentom su definirana pitanja vrednovanja, organizacije i načina djelovanja sustava QA na UNZE.

¹ QA – Quality Assurance u prijevodu osiguranje kvaliteta

² ESG – European standards and guidelines for quality assurance in higher education area, u prijevodu europski standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u europskom prostoru visokog obrazovanja

Senat je donio Odluku o formiranju Odbora za kvalitet (br. 01-108-320-2360/11 od 22.06.2011.) koji čini 19 članova od kojih su 3 predstavnika studenata. Odbor za kvalitet pravi godišnji Plan rada i najmanje jedanput godišnje se Senat izvještava o radu Odbora za kvalitet. Nastavno-naučna vijeća svake OJ najmanje jedanput godišnje rade analizu QA sustava i predlažu mjere za njegovo poboljšanje.

Na www.unze.ba/ba/sk_menadzer.html dostupni su izvještaji o radu Odbora za kvalitetu.

Statutom i Pravilnicima su definirane pozicije i zadaće QA menadžera na razini UNZE i svake pojedine organizacijske jedinice (OJ). QA menadžeri su kroz koeficijent plaća dodatno stimulirani za svoj rad.

U prvom tjednu zimskog semestra QA menadžeri obvezno održe studentima uvodno predavanje vezano za sustav osiguranja kvaliteta.

Odbor za kvalitet provodi i anketiranje studenata o nastavi, uslugama studentske službe i knjižnice.

Na webu je dostupan „Pravilnik o evaluiranju nastavnog procesa od strane studenata Univerziteta u Zenici“ (www.unze.ba/Pravilnici/pravilnikevaluiranje.html) usvojen od strane Senata 28.12.2011. U dokumentu se navodi da su za provođenje evaluacije odgovorni Odbor za kvalitet UNZE, odbori za kvalitet OJ, menadžer za kvalitet UNZE i menadžeri za kvalitet OJ (oni provode anketu). Anketa se provodi dva puta godišnje (posljednja tri tjedna u zimskom, odnosno ljetnjem semestru). Člankom 11. Navedenog Pravilnika definirane su Mjere za unapređenje kvaliteta, odnosno tko i na koji način poduzima određene mjere na temelju rezultata ankete.

U razgovorima s nastavnicima i studentima potvrđena je realizacija anketa na opisani način. Nastavnici su upoznati sa svojim ocjenama, a Naučno-nastavna vijeće redovito analiziraju rezultate studentskih anketa. Također su izneseni primjeri provođenja odgovarajućih mjera sukladno rezultatima anketa (npr. obavljanje razgovora s nastavnicima koji su dobili ocjenu manju od 2,5, otkazivanje ugovora suradnicima u nastavi zbog ponovljenih loših rezultata u anketama, smanjivanje opterećenja na nekim predmetima kako bi se isto usuglasilo s dodijeljenim ECTS bodovima i sl.)

U razgovorima s predstavnicima studentskih službi potvrđeno je kako su i oni upoznati s rezultatima anketa koji se odnose na njihov rad. Zapaženo je kako nema predstavnika tih službi u Odboru za kvalitet.

Na web stranici www.unze.ba/ba/sk_menadzer.html su dostupne informacije o organiziranju konferencija o kvaliteti (do sada 8 organizirano- svake 2 godine), workshopova o osiguranju kvalitete u visokom obrazovanju, kao i informacije o promoviranju kulture kvaliteta (edukacije, članci i sl.).

U Statutu UNZE je navedeno (čl. 62) kako studenti participiraju s najmanje 15% članova od ukupnog broja članova Senata, odnosno s tri člana – po jedan član za svaki od tri ciklusa studija a predstavnike bira Unija studenata UNZE. Također je Statutom (čl. 113) navedena zastupljenost od najmanje 15% studenata (sva tri ciklusa) u Naučno-nastavnom, odnosno umjetničko-nastavnom vijeću fakulteta/akademije.

Posebno poglavlje Statuta UNZE odnosi se na studentsko organiziranje. Člankom 271 definirano je organiziranje Unije studenata, organi Unije studenata (čl. 274), način izbora predstavnika studenata u tijelima UNZE (čl. 273) i sl.

U prilogu 5.8. SEI (str. 80) dana je evaluacija studentskih aktivnosti iz koje je vidljivo provođenje izbora u okviru Studentske unije i izbor studentskih predstavnika za tijela UNZE.

U razgovorima sa studentima potvrđeno je učešće studenata u svim tijelima UNZE, kao i navedeni način studentskog organiziranja. Studenti su ukazali i na relativnu pasivnost i nezainteresiranost studenata za aktivnijim učešćem u onim segmentima rada UNZE koji ih se izravno ne dotiču (strateško planiranje, međunarodna suradnja i sl.). Prema studentima, jedan od mogućih razloga takvog ponašanja je fokusiranost većine studenata, da zbog teške materijalne situacije, što prije završe fakultet i počnu jače financijski doprinostiti svojim obiteljima.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE je funkcionalno integrirano sveučilište u kojem zajedničke katedre osiguravaju efikasnije korištenje resursa (i ljudskih i fizičkih).
- UNZE ima usvojene osnovne pravne akte koji su objavljeni web stranici
- UNZE ima dobro uspostavljen sustav QA. Prati se i nastavni proces i znanstveno istraživači rad. Razvijene su QA procedure, kontinuirano se prikupljaju informacije i radi izvještavanje.
- Senat UNZE je usvojio osnovne akte koji formalno definiraju politike i procedure za unutarnje osiguranje kvalitete.
- Statutom UNZE i navedenim Pravilnicima o kvaliteti definirana su i uspostavljena formalna tijela za osiguranje kvaliteta (Odbor za kvalitet, Ured za kvalitet, Forum stakeholdera i sl.)
- UNZE redovito organizira konferenciju o kvaliteti.
- Studenti se na početku godine informiraju o sustavu QA
- QA menadžeri su osobe uključene u nastavni proces
- Statutom i Pravilnicima je jasno definirano učešće predstavnika studenata u svim tijelima UNZE, pa tako i u tijelima za osiguranje kvaliteta.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici U POTPUNOSTI ISPUNJAVA kriterij 2 – *Upravljanje, unutarnje osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta*.

Preporuke

- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći način prevazilaženja finansijske neefikasnosti uzrokovane slabostima trezorskog poslovanja u Zeničko-Dobojskom kantonu.
- Iako se na regularnoj osnovi prikupljaju podaci o znanstveno-istraživačkom radu, sustav osiguranja kvaliteta trebao bi se jače fokusirati na evaluaciju ovog procesa.
- U Odbor za kvalitet uključiti predstavnika studentskih službi

Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa

Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa

(1) Procedure za predlaganje, prihvaćanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i

primjenjuju se za svaki studijski program.

(2) Procedure posebno reguliraju: naziv i ciljeve studijskog programa, ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet, uvjete za upis na studijski program, vrstu studija i način izvođenja, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u, način ocjenjivanja na predmetu, relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa.

(3) Visokoškolska ustanova analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa.

Utvrđeno stanje

Člankom 174. (studijski programi) Statuta UNZE definiran je sadržaj studijskog programa (naziv, stručni i akademski naziv, stupanj koji se stječe završetkom, uvjeti za upis, lista obveznih i izbornih predmeta s brojem sati za realizaciju, ECTS bodovi, uvjeti za prelazak s drugih studijskih programa, način izbora općih univerzitetskih izbornih predmeta iz drugih studijskih programa. Uvjeti upisa u sljedeći semestar, način završetka studija, način izvođenja studija, način provjere znanja i sl.). Člankom 181 se utvrđuje sadržaj nastavnih planova, a člankom 182, objava nastavnih planova i programa na webu i u odgovarajućim publikacijama. Člankom 183. Regulirane su izmjene i dopune nastavnih planova i programa.

Na webu je objavljen (www.unze.ba/Pravilnici/pravilnikI-II-III.html) *Pravilnik o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija na Univerzitetu u Zenici* kojim se detaljnije uređuju pitanja organiziranja i izvođenja studija prvog, drugog i trećeg ciklusa na UNZE.

Na web stranici UNZE (www.unze.ba) je vidno istaknut *Informacijski paket za studente* i preko tog linka se može doći do informacija o svim studijskim programima i nastavnim planovima i programima SEI je detaljnije opisano uvezivanje privrede i nastavnog procesa, formiranje ocjene, angažiranje studenata i organiziranje ispita.

U SEI je naglašena predanost ideji inoviranja ne samo postojećih, nego i uvođenja novih studijskih programa (str 30). Navedeno je da se nastavni planovi i programi (NPP) inoviraju i mijenjaju, te da se radi njihovo unaprjeđenje. Također, navedeno je kako su NPP dostupni u samim organizacijskim jedinicama, a „najveći broj njih i na web siteu“ (str 31), što je i vidljivo uvidom u web site.

U okviru sustava osiguranja kvalitete izrađen je jedinstveni predložak za izradu nastavnih predmeta i provjerava se usklađenost s izlaznom kvalifikacijom. U 2013. Izrađeni su obrasci za izradu nastavnih programa gdje su dodani novi elementikao što su kompetencije i ishodi učenja. Ovi obrasci se koriste za pripremu novih studijskih programa.

QA tijela rade na kontinuiranoj edukaciji nastavnog osoblja u cilju što kvalitetnije izrade studijskih programa. U tu svrhu se koristi i poseban softver. Svaki nastavnik ima obvezu za svoj predmet definirati 3 specifične i 3 generičke kompetencije, a zatim se popunjava matrica i radi ukrštavanje kompetencija.

U postupku izrade nastavnih planova i programa prate se i istaknuti fakulteti u bližoj i široj regiji.

Studentska praksa nije zastupljena na svim studijskim programima (posebice ne na društvenim) i različito se vrednuje (kao dio predmeta, kao dio izbornog predmeta, u dodatku diplomi i sl.).

Također je i politika zastupljenosti stranih jezika u nastavnom planu i programu različita od fakulteta do fakulteta, negdje su to izborni predmeti, negdje obvezni, negdje se sluša 8 semestara, negdje 2 i sl.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima sustavni pristup u osiguranju kvalitete studijskih programa
- UNZE ima uspostavljene i definirane procedure za predlaganje, prihvaćanje i implementaciju studijskih programa
- I pored zakonske obveze o revidiranju studijskih programa svake četiri godine, uglavnom rade analizu i reviziju i ranije (nakon dvije godine).
- Imaju razvijene i implementirane predloške za opise predmeta (naziv, ciljevi predmeta, ECTS, sadržaj, način ocjenjivanja, kompetencije i sl.)
- Kod donošenja nastavnih planova i programa prate se i istaknuti fakulteti u bližoj i široj regiji.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici ZNATNO ISPUNJAVA kriterij 3 – *Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa*.

Preporuke

- U sve studijske programe, ne samo tehničke, u novim nastavnim planovima i programima inkorporirati studentsku praksu i vrednovati je kroz ECTS.
- Pri razvoju novih studijskih programa voditi računa o mobilnosti studenata, ljetnim školama i sl. te njihovom što jednostavnijem priznavanju.
- Usuglasiti politiku vezano za strane jezike u okviru studijskih programa. Fokusirati se na stručni engleski ili neki drugi strani jezik.

Kriterij 4: Procedure za ocjenjivanje studenata

Kriterij 4: Procedure za ocjenjivanje studenata

- (1) Visokoškolska ustanova ima i provodi procedure koje osiguravaju fer, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata utvrđene formalnim aktom koje usvaja Senat.
- (2) Visokoškolska ustanova kontinuirano prikuplja podatke i analizira uspjeh studenata (analiza prolaznosti) na nivou studijskog programa i visokoškolske ustanove, te poduzima aktivnosti na unapređenju uspjeha studenata.

Utvrđeno stanje

Ocjenjivanje studenata je formalno regulirano Zakonom, Statutom i Pravilnikom o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija. Svi ovi dokumenti su dostupni na www.unze.ba. Žalbene procedure su opisane u već spomenutim dokumentima.

U SEI je naveden način ocjenjivanja, kao i način formiranja ocjene za studenta, te način na koji se mjeri angažman studenata. Dan je i izvod iz kalendara aktivnosti, što ukazuje kako postoji „uhodan“ sustav ocjenjivanja i praćenja rada studenata jedinstven na razini UNZE.

Svi predloženi fakulteti koje je Komisija tijekom posjete obišla (Fakultet za metalurgiju i materijale, Mašinski, Ekonomski i Pravni) imaju na svojim stranicama web linkove za ispitne rokove. Ispitni rokovi se objavljuju na početku akademske godine tako da su studenti otpočetak akademske godine upoznati s terminima ispita.

U SEI je u Prilogu Ključni indikatori stanja na UNZE prikazan podatak o neto generacijskoj prolaznosti (KI 3) gdje je u 2012. i 2013. Uočen rast tog indikatora. U SEI iz 2013. Dan je prikaz indikatora koji su utvrđeni kao zajednički za sva javna sveučilišta u BiH i tu su pored neto generacijske prolaznosti, prikazani podaci o postotku studenata koji su uspješno završili prvu godinu prvog ciklusa, te odnos prijavljenih/upisanih studenata. Podaci korišteni u ovom prilogu dobiveni su iz softvera za KPI koji je UNZE (kao i ostala javna sveučilišta) nabavio u okviru i iz sredstava projekta Tempus SHEQA.

Informacijski sustav UNZE omogućava elektronske prijave ispita, upise ocjena, automatsko generiranje dodatka diplomu, a posljedica toga su automatski generirani izvještaji o prolaznosti, potvrde za studente i sl. Iz navedenih informacija je jasno kako se na UNZE prate podaci o prolaznosti studenata. Podaci o prolaznosti se koriste, zajedno sa studentskim anketama u analizi kvalitete nastavnog procesa.

U razgovorima sa studentima potvrđeno je kako studenti na prvom satu predavanja od nastavnika dobiju sve potrebne informacije o predmetu i načinu ocjenjivanja, te da se nastavnici toga drže. Te informacije se objavljuju i na web stranicama fakulteta. Studenti dobivaju usmene i pismene upute o strukturi ocjene, bodovima koji se stječu kroz kontinuirano ocjenjivanje tijekom semestra i sl. Ispiti su javni, a studenti su upoznati i koriste svoja prava uvida u rad i komisijskog ispita.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima sustavni pristup i definirane procedure koje osiguravaju fer, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata.
- Na početku akademske godine studenti dobivaju sve potrebne informacije i profesori se toga drže.
- Na početku godine se objave i svi ispitni rokovi. Informacije su dostupne na webu. Ispiti su javni.
- Studenti su upoznati sa svojim pravima u pogledu traženja uvida u rad i komisijskog ispita.
- Podaci se kontinuirano prikupljaju i analiziraju, te se na temelju njih poduzimaju odgovarajuće akcije.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici U POTPUNOSTI ISPUNJAVA kriterij 4 – *Procedure za ocjenjivanje studenata*.

Preporuke

- Nastaviti i dalje sa ovakvim pristupom.

Kriterij 5: Ljudski resursi

Kriterij 5: Ljudski resursi

(1) Visokoškolska ustanova osigurava dovoljan broj kvalificiranog nastavnog osoblja (nastavnici i suradnici) kako bi postigla obrazovne ciljeve, uspostavila i nadzirala akademska pravila i osigurala održivost svojih studijskih programa. Na svakom studijskom programu na visokoškolskoj ustanovi je zaposlen dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom radnom odnosu sa punim radnim vremenom, kako bi se osigurali kvaliteta i kontinuitet učenja i poticali vanjski suradnici da se uključe u akademske procese. Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj suradnika i/ili naučnih asistenata, kako bi osigurala kontinuitet akademskog

napredovanja i razvoj vlastitog kadra.

(2) Visokoškolska ustanova razvija politiku usavršavanja nastavnog osoblja, omogućujući im stručno i naučno usavršavanje.

(3) Visokoškolska ustanova jednom godišnje prezentira publicistiku vlastitog nastavnog osoblja realiziranu u posljednjoj akademskoj godini (nazivi radova sa posebnim naglaskom relevantnosti časopisa ili skupa gdje su objavljeni ili prezentirani, objavljene knjige i sl.). Visokoškolska ustanova ima proceduru za izdavanje knjiga i udžbenika.

(4) Procedure za izbor i napredovanje nastavnog osoblja utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim propisima. Sastav komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje.

(5) Visokoškolska ustanova redovno analizira starosnu strukturu nastavnog osoblja, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, kvalifikacije nastavnog osoblja na svim studijskim programima, a posebno na uskostručnim predmetima.

(6) Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno provođenje djelatnosti, te osigurava njihovu obuku, usavršavanje i ocjenjivanje (evaluaciju).

Utvrđeno stanje

U SEI su navedeni osnovni podaci o nastavnom osoblju, iskazani brojčano i strukturirani po spolu i ostalim pokazateljima, te su nabrojani mogući načini poboljšanja kadrovskih resursa (SEI str. 35). U SEI je kao poseban problem istaknuto kako postoji zabrana od strane nadležnih vlasti za upošljavanjem novih kadrovabez odobrenja komisije nadležnog ministarstva (što je potvrđeno u razgovorima s menadžmentom i nastavnicima UNZE, kao i predstavnicima ministarstva), tako da UNZE ne može u potpunosti snositi odgovornost za eventualne nedostatke u tom pogledu. Dan je pregled kadrovske strukture nastavnog i suradničkog osoblja po fakultetima, struktura prema spolu i invalidnosti, te struktura prema starosti. Također su dane vrijednosti za ključne indikatore kao što su: broj studenata/nastavno osoblje, broj studenata/nastavno osoblje bez gostiju, ukupan broj nastavnog osoblja/broj nenastavnog osoblja i sl.

U SEI je općenito opisana obveza obrazovanja i usavršavanja zaposlenih.

Na web stranici je dostupan link za *Pravilnik o priznanjima JU Univerzitet u Zenici* koji je usvojio Senat UNZE 12.12.2008. (www.unze.ba/Pravilnici/pravilnikpriznanja.html).

U Prilogu 5.5. SEI (Ključni indikatori stanja) dan je prikaz osnovnih indikatora koji se odnose na naučno-istraživački rad (Objavljeni radovi/nastavnici, objavljeni radovi/oj, NIR i stručni projekti/nastavnici (2013), NiR i stručni projekti/OJ (2013), objavljeni naslovi/nastavnici(2013), objavljeni naslovi/OJ (2013), broj seminara i konferencija/nastavnici (2013), broj seminara i konferencija/OJ). U poglavlju 1.3. SEI dana je detaljna analiza naučnoistraživačkog i stručnog rada UNZE.

Na web stranici postoji link na dokument *Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti Univerziteta u Zenici* (www.unze.ba/download/PRAVILNIK%20O%20IZDAVACKOJ%20DJELATNOSTI%20UNZE.pdf).

Također je utvrđeno kako se radi *Interna evaluacija naučno-istraživačkog radana* godišnjoj razini, a podaci se objavljuju na webu (www.unze.ba/nauka/Stanje_NIR_2010.pdf) i ista se dostavlja rektoru UNZE i analizira na sjednici Senata.

Osnovni uvjeti za izbor i napredovanje nastavnog osoblja definirani su Zakonom i Statutom, kao i *Pravilnikom o naučnim i istraživačkim zvanjima Univerziteta u Zenici* (za sve dokumente postoje linkovi na www.unze.ba). Procedura izbora akademskog osoblja opisana je u poglavlju III – Postupak izbora u naučna i istraživačka zvanja u Pravilniku o naučnim i istraživačkim zvanjima Univerziteta u Zenici (čl. 11-17).

U SEI su navedeni osnovni indikatori (ukupan broj nastavnog osoblja/broj nenastavnog osoblja, broj stalno uposlenog nastavnog osoblja/broj nenastavnog osoblja i sl.).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU Univerzitet u Zenici (www.unze.ba/Pravilnici/PRAVILNIK%200%20SISTEMATIZACIJI.pdf) preciznije su definirani uvjeti zapošljavanja neakademskog osoblja.

Vidljivo je kako su definirane i uspostavljene procedure za zapošljavanje nastavnika, suradnika i administrativnog osoblja. Inicijativa najčešće polazi od katedre koja podnosi zahtjev Nastavno-naučnom vijeću. Sljedeći korak je Senat koji raspisuje natječaj, ali je potrebno dobiti i suglasnost nadležnog ministarstva. Ta suglasnost se već nekoliko godina ne može dobiti zbog donešene Odluke o zabrani zapošljavanja od strane nadležnih vlastitez odobrenja komisije nadležnog ministarstva i koja se prekruto primjenjuje. Kako bi se osiguralo kvalitetno odvijanje nastavnog procesa, Univerzitet se „snalazi“ tako što pokrivenost nastave rješava spoljnjim suradnicima angažiranim po ugovoru o djelu.

U razgovoru s menadžmentom, ali i nastavnicima UNZE, bilo je vidljivo da su svi svjesni opasnosti koju ovakav pristup može imati za dugoročni stabilni razvoj UNZE jer je najveći broj asistenata angažiran kao spoljni suradnici.

Kako je trenutno u BiH, pa tako i u Zeničko-Dobojskom kantonu, visoka stopa nezaposlenosti asistenti su stalno na fakultetu jer u biti nemaju, odnosno ne pronalaze drugi posao.

UNZE čini sve što je u njegovoj moći na način da ne zaustavlja napredovanje u viša zvanja, a mlađi suradnici se (iako nisu u stalnom radnom odnosu) šalju na različite oblike usavršavanja kroz projekte i sl.

Ono što je već rečeno za nastavno i suradničko osoblje vrijedi i za administraciju. Zbog zabrane zapošljavanje nedostaje laboranata, osoblja za održavanje IT i druge opreme i sl.

Zbog ograničenih finansijskih sredstava, za što je najvećim dijelom odgovoran osnivač UNZE tj. Zeničko-Dobojski kanton, nema sustavne potpore za objavljivanje znanstvenih i stručnih radova, knjiga, učešća na konferencijama i sl. Sve se svodi na individualni entuzijizam nastavnika i suradnika, što dugoročno nije dobra praksa.

Na regularnoj osnovi se kroz QA sustav prikupljaju i analiziraju podaci o publicistici vlastitog nastavnog osoblja i isti se najmanje jedanput godišnje prezentiraju i analiziraju na Senatu.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima definirane i uspostavljene procedure za zapošljavanje nastavnika, suradnika i administrativnog osoblja.
- Odluka o zabrani zapošljavanja se premošćuje putem zapošljavanja na ugovor o djelu.
- Prikupljaju se i analiziraju podaci o publicistici vlastitog nastavnog osoblja i isti se najmanje jedanput godišnje prezentiraju i analiziraju na Senatu

- Statutom i Pravilnikom o naučnim i istraživačkim zvanjima su definirane procedure za izbor i napredovanje nastavnog osoblja i iste su u potpunosti usklađene s zakonskom regulativom
- Postoji Pravilnik o priznanjima
- Postoji pravilnik o izdavačkoj djelatnosti
- UNZE kroz čitav niz indikatora kontinuirano prati i analizira svoje ljudske resurse.
- Radi se redovita evaluacija nastavnog i administrativnog osoblja (studentske službe) od strane studenata.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici ZNATNO ISPUNJAVA kriterij 5 – *Ljudski resursi*.

Preporuke

- Sustavno riješiti i omogućiti kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika i suradnika, posebice kada je riječ o unapređenju pedagoških metoda. U tu svrhu koristiti vlastite kadrove s Filozofskog fakulteta i interne obuke.
- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći način kako UNZE ne bi više bio pod udarom Odluke o zabrani zapošljavanja jer se zbog te Odluke nastavni proces mora organizirati uz veće učešće gostujućih nastavnika što dodatno povećava troškove i opterećuje budžet ZDK.

Kriterij 6: Kvaliteta fizičkih resursa

Kriterij 6: Kvaliteta fizičkih resursa

(1) Visokoškolska ustanova osigurava dovoljno resursa (učionice, laboratorije i oprema, resursi knjižnice, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za kompletno osoblje i upisane studente, kako bi osigurala unapređenje ambijenta i podržala njihovo efikasno korištenje. Adekvatnost resursa za izvođenje studijskih programa, funkcionalnost, starost, ergonomičnost i dostupnost ocjenjuju se kontinuirano internim evaluacijama.

(2) Visokoškolska ustanova planira ulaganje finansijskih sredstava tako da se dio godišnjeg prihoda ulaže u poboljšanje fizičkih resursa.

(3) Visokoškolska ustanova posjeduje adekvatnu informatičku opremu koja osigurava kvalitetno izvođenje nastave. Visokoškolska ustanova ima pristup internetu dostupan studentima.

(4) Visokoškolska ustanova ima biblioteku opremljenu potrebnim brojem bibliotečkih jedinica u štampanom ili elektronskom obliku i prikladan prostor za normalno korištenje bibliotekarskih usluga.

Utvrđeno stanje

U SEI je navedena analiza prostornih resursa po fakultetima, institutima i drugim organizacijskim jedinicama (OJ) UNZE, kao i postotak udjela pojedinih klasa prostorija. U Prilogu 5.5. SEI (Ključni indikatori stanja na UNZE) dan je prikaz osnovnih indikatora koji se odnose na kvalitetu fizičkih resursa (ukupna površina objekata/broj zaposlenih+studenti, ukupna površina objekata/broj zaposlenih, edukacijski prostori/broj studenata bio.med.fakulteta, edukacijski prostori/broj studenata društvenih fakulteta, broj računara/broj stalno zaposlenih u nastavi, bibliotečki i čitaonički prostor/broj OJ, bibliotečki i čitaonički prostor/broj studenata, broj mjesta u čitaonicama/broj studenata). Broj računala je skoro tri puta veći od minimuma propisanog Standardima, pa se može zaključiti kako je IKT opremljenost na zavidnoj razini. UNZE je osigurao i stalan Wi-Fi u svim prostorijama.

U SEI se navodi „Savremena oprema je nabavljena kroz sredstva "austrijskog kredita" tokom 2010. godine u vrijednosti od cca 10 miliona KM, te u punoj funkciji uz ostalu brojnu I&R opremu koja postoji na UNZE više od 50 godina. Danas na UNZE imamo više od 20 savremeno opremljenih laboratorija (8 na MF, 6 na FMM, 3 EF, 3 PF, 1 CIP i dr.) uz 11 zavoda na MI KK (prilično zastarjela oprema, ali u funkciji). Također, kroz druge međunarodne i nacionalne projekte, te vlastitim sredstvima u posljednjih 10-tak godina nabavljen je određeni dio značajne I&R opreme.“

Tijekom posjete UNZE Komisija je obišla fizičke resurse četiri predložena fakulteta (Fakultet za metalurgiju i materijale, Mašinski, Ekonomski i Pravni) i na licu mjesta se uvjerila u postojanje adekvatnih učioničkih, laboratorijskih i bibliotečnih resursa. Kao što je u SEI i napisano, kroz austrijski kredit je nabavljena vrhunaska laboratorijska oprema, od koje je dio jedinstven za čitavu regiju. Ako se gleda odnos opreme i trenutno broja studenata može se konstatirati da trenutno UNZE ima više opreme nego što je, možda, realno potrebno. Međutim, oprema se ne koristi samo u nastavnom, nego i u znanstveno-istraživačkom procesu i u komercijalne svrhe. U razgovoru s gospodarstvenicima je uočen interes za korištenje tih kapaciteta u još većoj mjeri. Međutim, zbog sporosti i ograničenja trezorskog poslovanja UNZE nema motivaciju za veću komercijalizaciju jer se urađeni poslovi sporo i teško naplaćuju. Također, sada se kao problem pojavljuje i održavanje tako visoko sofisticirane opreme jer su za to potrebna značajna finansijska sredstva i kvalitetno obučeni ljudi. Sustav financiranja UNZE je posebice dobro opisan u dijelu 1.5. SEI iz 2013., iako su osnovni elementi dani i u SEI iz 2012. godine.

Nažalost, planiranje proračunskih sredstava za narednu godinu radi se na temelju troškova iz prethodne godine, a ne na temelju ostvarenih rezultata.

UNZE ima definirane i razvijene procedure i planove razvoja fizičkih resursa, međutim realizacija je ograničena finansijskim sredstvima na koje UNZE ne može u potpunosti utjecati. Iako menadžment i svi djelatnici UNZE ulažu značajne napore kako bi kroz domaće (Federalno ministarstvo) i međunarodne projekte nabavili potrebnu laboratorijsku i ICT opremu, još uvijek postoji evidentan nedostatak prostora (neki objekti su već dulji niz godina u izgradnji). Većina zgrada je relativno stara, nisu svuda osigurani pristupi za osobe s posebnim potrebama. Menadžment UNZE intenzivno radi na osiguranju donacija za unapređenje fizičkih resursa, ali dugoročno se mora osigurati kvalitetnija finansijska potpora osnivača (Zeničko-Dobojskog kantona) u rješavanju tih pitanja.

Za nove studijske programe, posebice na II i III ciklusu se u startu predviđa i oprema prostor. UNZE čini sve da prostor koristi multifunkcionalno.

Iz razgovora sa studentima je zaključeno kako su oni zadovoljni opremljenošću laboratorija i knjižnica iako je Komisija uočila slabiju opremljenost čitaoničkih prostora računalima.

Svi knjižničari su prošli obuku Nacionalne biblioteke u Sarajevu i položili državni ispit. Od on-line baza podataka koriste se EBSCO i COBISS.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima definirane i razvijene procedure i planove razvoja fizičkih resursa, međutim realizacija je ograničena finansijskim sredstvima na koje UNZE ne može u potpunosti utjecati.

- UNZE ulaže značajne napore kako bi se kroz domaće (Federalno ministarstvo) i međunarodne projekte nabavila potrebnu laboratorijsku i ICT opremu.
- Većina zgrada je relativno stara, nisu svuda osigurani pristupi za osobe s posebnim potrebama.
- Menadžment UNZE intenzivno radi na osiguranju donacija za unapređenje fizičkih resursa, ali dugoročno se mora osigurati kvalitetnija financijska potpora osnivača (Zeničko-Dobojskog kantona) u rješavanju tih pitanja
- Opremljenost laboratorija za BH uvjete je na zavidnoj razini. Wireless je na raspolaganu u svim zgradama.
- Opremljenost učioničkog i laboratorijskog prostora računalima je vrlo dobra. Nešto je slabija opremljenost bibliotečnog i čitaoničkog prostora računalima.
- Za nove studijske programe, posebice na II i III ciklusu se u startu predviđa i oprema prostor.
- Prostor se koristi multifunkcionalno.
- Postoje zadovoljavajući bibliotečki i čitaonički prostori na fakultetima i na razini UNZE.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici ZNATNO ISPUNJAVA kriterij 6 – *Kvaliteta fizičkih resursa*.

Preporuke

- Osvremeniti resurse knjižnica, više se usmjeriti na online baze podataka.
- Osigurati veći broj računala u čitaoničkim prostorima.
- Povećati čitaoničke prostore.
- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći načine kako bi UNZE imao motivaciju za komercijalno korištenje postojeće opreme.
- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći rješenja za dugoročno osiguranje kvalitetnije financijske potpore osnivača (Zeničko-Dobojskog kantona) po pitanju fizičkih resursa.
- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći način da se objekti koji su u izgradnji što prije završe i stave u funkciju.

Kriterij 7: Informacijski sustavi

Kriterij 7: Informacijski sustavi

- (1) Visokoškolska ustanova prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za unapređenje svojih aktivnosti, kako nastavnih i naučno-istraživačkih, tako i poslovno-administrativnih.
- (2) Visokoškolska ustanova ima informacione sisteme koji omogućavaju precizne analize prolaznosti studenata za svaki predmet, godinu i studijski program po ispitnim rokovima, omjera nastavnika i studenata i sl. Informacioni sistemi se baziraju minimalno na sljedećim podacima:
- (3) Podacima o studentima po studijskom programu, ciklusima, godinama, spolnoj i starosnoj strukturi, razdoblju studiranja, procentu diplomiranja, uspjehu i sl.
- (4) Podacima o nastavnom osoblju (objavljenoj publicistici, angažmanu po predmetima, spolnoj i starosnoj strukturi, izboru u naučno-nastavna zvanja i sl.).

Utvrđeno stanje

U SEI je navedeno kako je od kraja 2011. godine u primjeni *Informacioni sistem nastavno-naučnog i naučnoistraživačkog procesa* (ISN 3 IP). Softver ISN 3 IP se sastoji od sljedeća četiri modula: studentska služba, profesor, student i interna evaluacija stanja. Ovaj

sustav je zamijenio „papirno“ vođenje evidencije o studentima, nastavnom procesu i znanstveno-istraživačkom procesu.

U SEI je navedeno i sljedeće: „*Za potrebe ekonomsko-finansijskih poslova na UNZE postoji softver koji je uvezan satrezorskim sistemom na nivou ZDK. Time je omogućeno praćenje trošenja svih budžetskih i vanbudžetskih sredstava, doznake, plaćanja, uplate i dr. Službe sekretarijata UNZE raspolažui adekvatnim softverom za osnovne podatke o zaposlenim s aspekta upravljanja ljudskimresursima (radni staž, napredovanja, izbori, i dr.). U realizaciji anketiranja studenata neke OJs u prošlosti prešle na sistem elektronskog anketiranja dok druge i dalje koriste štampane upitnike ielektronske obrade na skeneru i softversku obradu. Svi fakulteti imaju licencirane softvere koji se koriste u prostorima nastavnika i saradnika, kao i učionicama/laboratorijama za IKT. UNZE je vlasnik najvećegbroja softvera za računarsko modeliranje i dizajniranje (PDLM; CAD; CAP; CAM) koji su nabavljeni kroz donaciju kompanije UNIGRAPHICS prije nekoliko godina, a u međuvremenu su nabavljeni i drugi softveri kao SolidWorks, SolidEdge, CNC softveri za alatne mašine i dr. Na fakultetima društvenih i prirodnih nauka također se koriste savremeni softveri za I&R i nastavni proces. Kroz razvijenu mrežu saradnje s partnerskim univerzitetima omogućen je pristup bazama podataka za pretraživanje I&R radova i projekata.*“

UNZE ima uspostavljen funkcionalan informacijski sustav koji omogućava praćenje realizacije nastavnog procesa, podatke o održanoj nastavi, rezultate ispita, analiza ispita po studijskim programima i fakultetima i korišćenju resursa. Univerzitetski informacijski sustav omogućava prikupljanje, analiziranje i korištenje informacija relevantnih za efikasno upravljanje nastavnim, znanstveno-istraživačkim i ostalim aktivnostima koje se provode, te olakšava izradu samoevaluacijskih izvješća.

Uz standardni IS koriste se i drugi specifični softveri, dio kojih je nabavljen i kroz međunarodne projekte, kao što su KPI softver i Softver za registar studijskih programa, nabavljeni kroz međunarodni projekt Tempus SHEQA, te software za upravljanje kompetencijama nabavljen kroz projekt Tempus CCMLL.

Komisije se tijekom posjete uvjerila kako UNZE koristi podatke prikupljene i obrađene navedenim softverima kao alat za upravljanje institucijom.

UNZE je u svojim strateškim dokumentima planirao uspostavljanje Univerzitetskog računarskog centra ali to još uvijek nije realizirano zbog nedostatka finansijskih sredstava i Odluke o zabrani zapošljavanja. Svaki fakultet ima angažirane osobe za održavanje ICT-ija, a najčešće je riječ o suradnicima koji su uključeni i u proces nastave. Iako postoje tehničke mogućnosti, zbog nedostatka finansijskih sredstava studenti nemaju unze adrese.

IT službe nisu dio evaluacije, jer nisu u potpunosti kapacitirane.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima uspostavljen funkcionalan informacijski sustav kroz koji prikuplja, analizira i koristi informacije potrebne za efikasno upravljanje nastavnim, znanstveno-istraživačkim i ostalim aktivnostima.
- Informacijski sustav UNZE ima i poseban modul – Interna evaluacija stanja koji u značajnoj mjeri olakšava izradu samoevaluacijskih izvješćaja.

- Modul informacijskog sustava naziva Studentska služba u potpunosti zamijenio je „papirne“ aktivnosti koje su se odnosile na upise studenata, prijave ispita, izdavanje različitih potvrda i sl.
- Modul profesor sadrži sve potrebne podatke o nastavnom osoblju, dok modul Studenti sadrži sve potrebne podatke o studentima.
- UNZE koristi podatke prikupljene i obrađene pomoću informacijskog sustava i drugih softvera kao alat za upravljanje institucijom.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici U POTPUNOSTI ISPUNJAVA kriterij 7 – *Informacijski sustavi*.

Preporuke

- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći načini za uspostavu Univerzitetskog računskog centra i njegovo potpuno kapacitiranje.
- Iznaći način da se realizira tehnička mogućnost koja postoji i da svi studenti dobiju „unze“ web adresu.
- Odbor za kvalitet treba u postupak evaluacije uključiti i evaluiranje rada Univerzitetskog računskog centra čim se taj centar uspostavi.

Kriterij 8: Presentacija informacija za javnost

Kriterij 8: Presentacija informacija za javnost

(1) Visokoškolska ustanova redovno objavljuje nepristrane, objektivne i javno provjerljive informacije o svim programima i zvanjima koje nudi, minimalno na web stranici, i to na jednom od jezika naroda Bosne i Hercegovine i na engleskom jeziku.

(2) Visokoškolska ustanova utvrđuje politiku komuniciranja s javnošću i razvija komunikacijsku strategiju kojom definira ciljne grupe (studenti, svršeni studenti, okruženje, vlade i organi vlasti, nevladin sektor, privredni, socijalni sektor), oblike komuniciranja sa svakom od ciljnih grupa, kao i način institucionalnih odnosa s javnošću.

(3) Visokoškolska ustanova svake godine prije upisa studenata osigurava štampanje vodiča za buduće studente.

Utvrđeno stanje

U SEI se navodi kako UNZE koristi sljedeće načine prezentiranja informacija za javnost:

- Web stranicu UNZE
- Web stranica fakulteta
- Konferencije za tisak i priopćenja za medije
- Informacijski paket UNZE i Vodič za brucose
- Publikovanje godišnjih izvještaja o radu UNZE (elektronski i tiskano)
- Održavanje konferencija i znanstvenih skupova
- Izdavanje vlastitih časopisa, brošura i sl.

VŠU ima na Webu objavljene osnovne normativne akte univerziteta, kantona, HEA. Objavljeni su dnevni redovi i odluke sa svih sjednica Senata.

Na webu je objavljen i Informacijski paket za studente, kao i osnovne informacije i upute za studente. Također je objavljen i ECTS vodič.

Definirane su procedure i rokovi za objavljivanje osnovnih informacija (npr. pozivi za međunarodne stipendije se moraju objaviti u roku od 24 sata po prijemu informacije).

UNZE organizira Dan otvorenih vrata i posjete školama kako bi se predstavili studijski programi a u tu aktivnost su uključeni i studenti viših godina.

Za znanstvenu javnost UNZE je vidljiv kroz konferencije i časopise, koji se publiciraju u relevantnim online bazama (EBSCO i sl.).

UNZE nema uspostavljenu Službu za odnose s javnošću, kao ni osobu koja bi bila za to zadužena. Iako je u SEI navedeno sljedeće: „*Uvjerenje menadžmenta UNZE je da za ove namjene još nije potrebno imati PR osobu jer akademsko osoblje i studenti moraju jasno da akceptiraju svoju ulogu i odgovornost za javno iznešene konstatacije i u tom smislu ne postoje nikakvi limiti ni ograničenja*“, studenti su u razgovorima s Komisijom istakli kako po njihovom mišljenju UNZE nije dovoljno medijski nazočan i vidljiv, te kako je UNZE realno puno bolji nego što se promovira.

Po mišljenju studenata UNZE se ima čime pohvaliti, ali se to ne plasira u medije. Po njima, fokusiranost na web stranicu nije dovoljna, posebice zbog velikog broja drugih (privatnih i javnih) VŠU u neposrednoj blizini.

Analizom web stranice utvrđeno je kako engleska verzija web-a ne sadrži sve informacije koje postoje na lokalnom jeziku.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE na svojoj web stranici i na web stranicama svojih fakulteta redovito objavljuje sve relevantne informacije o postojećim studijskim programima
- Na webu je objavljen i Informacijski paket za studente, kao i osnovne informacije i upute za studente.
- ECTS vodič objavljen. Pozivi za stipendije se objavljuju u roku od 24 sata po prijemu informacije.
- Na Webu su objavljeni osnovni normativni akti univerziteta, kantona, HEA.
- Objavljeni su dnevni redovi i odluke sa svih sjednica Senata.
- UNZE u okviru svojih strateških dokumenata i planova ima definiranu politiku komuniciranja s javnošću
- Organizira se Dan otvorenih vrata i posjete školama da bi se predstavili studiji, a u tu aktivnost su uključeni i studenti.
- Za znanstvenu javnost UNZE je vidljiv kroz konferencije i časopise, koji su u relevantnim bazama (EBSCO).

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici ZNATNO ISPUNJAVA kriterij 8 – *Prezentacija informacija za javnost*.

Preporuke

- Doraditi web stranicu u smislu da engleska verzijabude identična verziji na lokalnom jeziku.
- Poraditi na povećanju vidljivosti UNZE u užem i širem okruženju.

- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći način za uspostavu Službe za odnose s javnošću, ili za početak, za zapošljavanje barem jedne osobe koja bi profesionalno obavljala poslove odnosa sa javnošću.

Kriterij 9: Međunarodna suradnja

Kriterij 9: Međunarodna suradnja

(1) Visokoškolska ustanova ima razvijene oblike međunarodne suradnje kroz evropske (međunarodne) projekte, bilateralne ugovore, zajedničke programe i sl.

(2) Visokoškolska ustanova potiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika, prateći primjenu stečenih iskustava u svojim aktivnostima.

(3) Visokoškolska ustanova ima procedure i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima.

Utvrđeno stanje

U strateškim dokumentima i planovima UNZE internacionalizacija Univerziteta je navedena kao jedan od ključnih ciljeva. Postoji tradicionalna orijentiranost tehničkih fakulteta ka Austriji i Njemačkoj (brojni nastavnici i suradnici bili su na magisteriju ili doktoratu u tim zemljama). Strategija internacionalizacije je sastavni dio opće Strategije UNZE.

U SEI je navedeno sljedeće „Uz formirani Odjel za međunarodnu suradnju pri Rektoratu Univerziteta, te funkciju prorektora za međunarodnu suradnju, stvorene su pretpostavke za osmišljen, koordiniran i fleksibilan koncept buduće međunarodne suradnje UNZE.“(SEI, str.42).

Tijekom posjete Komisija se uvjerila u točnost navedene tvrdnje.

UNZE ima definirane kriterije i procedure za potpisivanje bilateralnih ugovora o međunarodnoj suradnji. Jedan od osnovnih uvjeta je rad na zajedničkim projektima.

Projekti se prate, prikupljaju se podaci o ostvarenosti projekata, ispunjavanja protokola o suradnji i to ulazi u internu evaluaciju UNZE. Izvještavanje o međunarodnoj suradnji je redovito.

Za univerzitet koji djeluje tek deset godina postoji respektabilan broj potpisanih međunarodnih ugovora. Odluku o ratifikaciji ugovora donosi Senat.

Na početku akademske godine djelatnici iz Službe za međunarodnu suradnju obilaze studente i informiraju ih o mogućnostima međunarodne suradnje, posebice o studentskim stipendijama, ljetnim školama i drugim mogućnostima boravaka na inozemnim sveučilištima. Studenti su u razgovorima s Komisijom istakli kao problem što za neke programe mobilnosti moraju iz svojih sredstava financirati polaganje testova engleskog, ovjerudokumenata i sl. što značajno utječe na odluku o učešću u programima. Također su istakli problem poznavanja stranih jezika, prvenstveno engleskog. Naime, na nekim fakultetima se sve četiri godine uči engleski jezik, na nekima samo jedan semestar, dok neki fakulteti nude mogućnost odabira i drugih stranih jezika. Studenti su u razgovorima bili dosta samokritični u pogledu svoje zainteresiranosti za mobilnost. Kao opravdanje za slabu zainteresiranost naveli su složenu financijsku situaciju u zemlji i želju da što prije završe školovanje kako bi mogli financijski doprinijeti svojim obiteljima.

Služba za međunarodnu suradnju redovito organizira prezentacije međunarodnih stipendija, kako za studente, tako i za nastavno osoblje. Međutim, Studentska unija nije dovoljno uključena u prezentiranje i promoviranje programa mobilnosti.

Strani studenti koji ne govore lokalni jezik mogu izabrati neki od predmeta, te imati konzultativnu nastavu (jer nema nastave na engleskom), ili mentorstvo kod nastavnika koji govore engleski jezik.

Menadžment UNZE insistira se na tome da nastavnici i suradnici barem jedan od tri ciklusa završe na drugim sveučilištima unutar i van BiH.

U cilju motiviranja nastavnog osoblja za mobilnost jamči se sigurnost radnog mjesta. U Statutu UNZE je definirana plaća i radni staž za profesore koji učestvuju u programima međunarodne razmjene.

Trezorsko poslovanje predstavlja kočnicu za određene aktivnosti međunarodne suradnje, a posebice za učešće na međunarodnim projektima koji traže otvaranje zasebnih računa u svrhu transparentnijeg praćenja novčanog toka.

Zaključak

Na temelju utvrđenog stanja, Komisija je zaključila sljedeće:

- UNZE ima definirane kriterije i procedure za potpisivanje bilateralnih ugovora o međunarodnoj suradnji. Jedan od osnovnih uvjeta je rad na zajedničkim projektima.
- Projekti se prate, prikupljaju se podaci o ostvarenosti projekata, ispunjavanja protokola o saradnji i to ulazi u internu evaluaciju UNZE
- Izvještavanje o međunarodnoj suradnji je redovito.
- Za univerzitet koji djeluje tek 10 godina postoji respektabilan broj potpisanih ugovora. Odluku o ratifikaciji ugovora donosi Senat.
- Na početku akademske godinedjelatnici Službe za međunarodnu suradnju obilaze studente i informiraju ih o međunarodnoj suradnji, posebice međunarodnim studentskim stipendijama.
- Na nekim fakultetima se sve četiri godine uči engleski jezik, a neki fakulteti nude mogućnost odabira i drugih stranih jezika.
- Služba za međunarodnu suradnju redovito organizira prezentacije stipendija.
- Insistira se na tome da jedan od tri ciklusa uposlenici završe van UNZE i van BiH
- Nastavno osoblje se motivira na mobilnost kroz zajamčenu sigurnost ranog mjesta što je regulirano Statutom UNZE.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti kako Univerzitet u Zenici U POTPUNOSTI ISPUNJAVA kriterij 9 – *Međunarodna suradnja*.

Preporuke

- Potaknuti i motivirati nastavnike za razvoj interdisciplinarnih studija na razini UNZE na engleskom jeziku.
- Osigurati da se na svim fakultetima uči i stručni engleski jezik.
- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći način da se studenti koji žele participirati u međunarodnoj mobilnosti rasterete plaćanja, odnosno da se pronađe način da im se plati (u potpunosti ili djelomično) polaganje testova iz engleskog jezika, ovjera dokumenata i sl.
- Menadžment UNZE treba zajedno s predstavnicima osnivača i nadležnih vlasti iznaći način da trezorsko poslovanje ne bude kočnica za učešće u međunarodnim projektima.

Zaključak i mišljenje Komisije o ispunjenosti kriterija za akreditaciju

Tijekom posjete UNZE i odmah nakon (u pripremi usmenog izvješća) članovi Komisije su diskutirali zatečeno stanje i argumentirali usklađenost UNZE s Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. Komisija je postigla potpuni konsenzus po svakom kriteriju.

Nakon posjete predsjednik/tajnik Komisije je pripremila prijedlog izvještaja i dostavila ga svim članovima Komisije na daljnju raspravu i pojašnjavanje. Finalni izvještaj je, kako je ranije pojašnjeno, baziran na SEI, dodatnim dokumentima dostavljenim prije i tijekom posjete i informacijama dobivenim na sastancima tijekom posjete UNZE.

Prema Pravilniku o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu (članak 14), Komisija je obvezna u roku od 30 dana nakon obavljene posjete dostaviti izvješće UNZE. UNZE ima rok od 15 dana za dostavljanje primjedbi na izvještaj. Nakon razmatranja eventualnih primjedbi od strane svih članova Komisije te ponovnog usuglašavanja svih članova, konačna verzija Finalnog izvješća se dostavlja Agenciji. Prema Pravilniku o akreditaciji visokoškolskih ustanova u Zeničko-Dobojskom Kantonu, Finalni izvještaj treba biti napisan na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom.

Nakon uvida u kompletnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja svih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove, te sprovođenja postupka ocjenjivanja, utvrđen je nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma prikazan u Tablici 6.

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini	STAV Komisije
Kriterij 1: Razvoj i strategija visokoškolske ustanove	Potpuno ispunjen
Kriterij2: Upravljanje, unutarne osiguranje kvaliteta i kultura kvaliteta	Potpuno ispunjen
Kriterij 3: Procedure za osiguranje kvaliteta studijskih programa	Znatno ispunjen
Kriterij 4: Procedure za ocjenjivanje studenata	Potpuno ispunjen
Kriterij 5: Ljudski resursi	Znatno ispunjen
Kriterij 6: Kvaliteta fizičkih resursa	Znatno ispunjen
Kriterij 7: Informacijski sustavi	Potpuno ispunjen
Kriterij 8: Prezentacija informacija za javnost	Znatno ispunjen
Kriterij 9: Međunarodna suradnja	Potpuno ispunjen

Tablica 6. Zaključak Komisije

Na osnovu toga što je svaki od devet kriterija za akreditaciju ocijenjen kao potpuno ili znatno ispunjen, Komisija je utvrdila da UNZE ispunjava uvjete za PUNU AKREDITACIJU te daje MIŠLJENJE – AKREDITIRATI Univerzitet u Zenici.

Članovi komisije:

Prof.dr.sc. Dražena Gašpar, predsjednik i
tajnik

Mag.Dr. Maria E. Weber, MA, član

Prof.dr.sc. Lejla Turčilo, član

Dragan Škrbić, član

Jasmina Selimović, član

Popis korištenih dokumenata

Sljedeći dokumenti su korišteni u procesu pripreme posjete UNZE, tijekom posjete UNZE i za pisanja Finalnog izvještaja:

- Samoevaluacijski izvještaj Univerziteta u Zenici (2012)
- Samoevaluacijski izvještaj Univerziteta u Zenici (2013)
- Strateške odrednice razvoja Univerziteta u Zenici 2009-2014
- Godišnji izvještaj Univerziteta u Zenici za 2013
- Interni benchmarking organizacijskih jedinica na Univerzitetu u Zenici na bazi utvrđenog stanja iz 2013. Godine
- Odluka o Forumu stakeholdera Univerziteta u Zenici
- Odluka o imenovanju članova Foruma stakeholdera Univerziteta u Zenici
- Poslovnik o radu Foruma stakeholdera Univerziteta u Zenici
- Odluka o formiranju Tima za samoevaluaciju
- Odluka o formiranju tijela za izradu Strategije
- Primjeri popunjenih anketa internih i eksternih dionika u procesu izrade strategije.
- Odluka o usvajanju strategije od strane Senata UNZE
- Pravilnik o sistemu osiguranja kvaliteta Univerziteta u Zenici (QA Sistem)
- Odluka o formiranju Odbora za kvalitet
- Pravilnik o evaluiranju nastavnog procesa od strane studenata Univerziteta u Zenici
- Pravilnik o organizovanju dodiplomskog, magistarskog i doktorskog studija na Univerzitetu u Zenici
- Primjeri popunjenih studentskih anketa
- Informacijski paket
- ECTS vodič
- Pravilnik o priznanjima JU Univerzitet u Zenici
- Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti Univerziteta u Zenici
- Interna evaluacija naučno-istraživačkog rada
- Pravilnikom o naučnim i istraživačkim zvanjima Univerziteta u Zenici
- Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU Univerzitet u Zenici
- Primjeri popunjenih predložaka za opise predmeta (naziv, ciljevi predmeta, ECTS, sadržaj, način ocjenjivanja, kompetencije i sl.)
- Financijski plan nabavki roba i usluga za 2014
- Odluka o usvajanju financijskog plana
- Primjeri ugovora o međunarodnoj suradnji
- Primjeri ugovora o učešću na međunarodnim projektima
- Primjeri ugovora o učešću na međunarodnim projektima mobilnosti

Prilozi

Plan i program posjete UNZE

Termin	Aktivnost	Učestvuju	Mjesto
14:30 – 6:00	Sastanak Komisije s predstavnicima Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete, Ministarstva ZE-DO kantona i Univerziteta u Zenici	<ul style="list-style-type: none"> • Tim za eksternu evaluaciju HEA BIH • Predstavnici ministarstva obrazovanja Vlade ZDK I Vlade ZDK (ministar obrazovanja Mirko Trifunović, premijer Munib Huseinagić) • Predstavnici menadžmenta UNZE (rektor prof.dr Dževad Zečić, šef tima UNZE za internu evaluaciju prof.dr Darko Petković, gen.sekretar Mediha Arnaut; QA menadžer UNZE mr.sc. Ibrahim Plančić) 	Sala Senata UNZE ili Vlada ZDK
18:00 – 19:30	Sastanak Komisije za eksternu evaluaciju		Sala Senata UNZE
05.06.2014. – četvrtak			
09:00 – 9:15	Uvodni sastanak s predstavnicima menadžmenta VŠU – upoznavanje i predstavljanje članova Komisije	<p>Predstavnici menadžmenta UNZE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rektor : prof.dr Dževad Zečić <p>Prorektori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prof.drsc. Darko Petković, međunarodna saradnja i QA • Prof.drsc. Safet Brdarević, nastava i studentski poslovi • Prof.drsc. Refik Čatić, naučno-istraživački rad • Prof.drsc. Mirsada Oruč, finansije i razvoj • gen.sekretar gosp. Mediha Arnaut, dipl.iur. • šef Službe za ekonomsko-finansijske poslove: Sirija Aganović, dipl.ecc. 	Sala Senata UNZE
09:15 -10:00	Sastanak s menadžmentom VŠU	Tim kao u prethodnoj tački	kao u prethodnoj tački
10:00 -10:45	Sastanak s timom za kvalitet i timom za samoevaluacijski izvještaj	<p>Prof.drsc. Darko Petković, prorektor za međunarodnu saradnju i QA</p> <p>Mr.sc. Ibrahim Plančić, QA menadžer UNZE</p> <p>Generalni sekretar Mediha Arnaut, dipl.prav.</p> <p>Aras Borić, dipl.komparativista i dipl.bibliotekar</p> <p>Mr.sc. Azemina Durmić, voditeljica Kancelarije za osobe s posebnim potrebama</p> <p>Mr.sc. Dženan Kulović, menadžer Kancelarije za razvoj karijera i kompetencija</p>	Lokacija: Sala Senata UNZE

		<p>Amra Muslić, prof., koordinator Kancelarije za međuniverzitetsku i međunarodnu saradnju</p> <p>Mr.sc. Denis Spahić, QA menadžer Mašinskog fakulteta;</p> <p>Prof. dr. sc. Malik Čabaravdić, QA menadžer Politehničkog fakulteta;</p> <p>Doc. dr. sc. Adnan Mujkanović, QA menadžer Fakulteta za metalurgiju i materijale;</p> <p>Doc. dr. sc. Spahija Kozlić, QA menadžer Pravnog fakulteta;</p> <p>V.as Mirza Oruč, MA, QA menadžer Zdravstvenogfakulteta i koordinator Kancelarije za ECTS UNZE;</p> <p>Doc. dr. sc. Bernard Harbaš, QA menadžer Ekonomskog fakulteta;</p> <p>Doc. dr. sc. Esmir Halilović, QA menadžer Islamskog pedagoškog fakulteta;</p> <p>Doc.dr. sc. Nebojša Vasić, QA menadžer Filozofskog fakulteta;</p> <p>Miralema Bašić-Buzaljko, dipl. ing., direktorica Studentskog centra;</p> <p>Mr.sc. Belma Fakić, QA menadžer Metalurškog instituta "Kemal Kapetanović"; Predstavnici studenata: Dino Tihić, Denis Vejzović i Mehrija Alispahić</p>	
10:45 -11:15	Pauza	Zakavu i interne konsultaciječlanovaKomisije	
11:15 -12:00	Razgovor s predstavnicima Službi Rektorata, studentskih službi i biblioteke	<p>Mediha Arnaut, dipl.prav., generalni sekretar UNZE</p> <p>Mr.sc. Aida Ruzvanović, prof. koordinator za pravne, kadrovske i opšte poslove, službe Rektorata</p> <p>Aras Borić, dipl. komparativista i dipl. bibliotekar, rukovodilac Univerzitetske biblioteke</p> <p>AjlaDžaferović, dipl.prav, sekretar – Mašinski fakultet</p> <p>Esma Imamović-Dizdarević, dipl.prav., sekretar – Ekonomski fakultet</p> <p>AdisaKrehmić, dipl.prav, sekretar – Zdravstveni fakultet</p> <p>Alma Veseljak, dipl.prav., sekretar – Politehnički fakultet</p> <p>SanitaPlančić, dipl.ecc., viši referent za studentska pitanja – Mašinski fakultet</p> <p>Aida Alić, nastavnik r.n., viši referent za studentska pitanja – Filozofski fakultet</p> <p>Sabina Alihodžić, dipl.ecc., viši referent za studentska pitanja – Pravni fakultet</p> <p>Esma Hodžić, dipl.ing.hem., viši referent za studentska pitanja –</p>	Lokacija: Sala Senata UNZE

		<p>Islamski pedagoški fakultet</p> <p>Senija Behren, knjižničar, biblioteka Fakulteta za metalurgiju i materijale</p> <p>Jasmina Huskanović, prav., viši knjižničar, biblioteka Pravnog fakulteta</p> <p>Kevsera Teskeredžić, dipl.ing., bibliotekar, INDOK centar Metalurškog instituta</p> <p>Elma Fetić-Čehajić, dipl.bibl., bibliotekar, biblioteka Islamskog pedagoškog fakulteta</p>	
12:00 -12:30	<p>Razgovor s predstavnicima Službe za pravne, kadrovske i opšte poslove Univerziteta, Službe za ekonomsko-finansijske poslove i Službe za informaciono-komunikacione tehnologije</p>	<p>Mediha Arnaut, dipl.prav., generalni sekretar UNZE</p> <p>Almir Salčinović, dipl.prav., koordinator za razvoj i planiranje, Službe Rektorata</p> <p>Arifa Čurković, dipl.prav., sekretar . Fakultet za metalurgiju i metale</p> <p>Velida Mahovkić, dipl.prav., sekretar – Filozofski fakultet</p> <p>Mr.sc. Sead Dedić, dipl.prav., sekretar – Pravni fakultet</p> <p>Hasan Mucić, dipl.prav., sekretar – Islamski pedagoški fakultet</p> <p>Munevera Hadžić, dipl.prav., rukovodilac organizacionog sektora – Metalurški institut „Kemal Kapetanović“</p> <p>Sirija Aganović, dipl.ecc., šef Službe za ekonomsko-finansijske poslove, Službe Rektorata</p> <p>Ernad Rušidović, dipl.ecc., stručni saradnik za knjigovodstvo, Službe Rektorata</p> <p>Doc.dr.sc. Samir Lemeš, Služba za informaciono-komunikacione tehnologije (IKT)</p> <p>Vedran Kaser, Služba za informaciono-komunikacione tehnologije (IKT)</p> <p>Kemal Arifović, Služba za informaciono-komunikacione tehnologije (IKT)</p>	
12:30 -13:00	<p>Sastanak s predstavnicima Službe za međuniverzitetsku i međunarodnu saradnju Univerziteta</p>	<p>Prof.dr.sc. Darko Petković, prorektor za međunarodnu saradnju i QA</p> <p>Amra Muslić, prof., koordinator za međuniverzitetsku i međunarodnu saradnju</p> <p>Mr.sc. Selam Spužić, Služba za međuniverzitetsku i međunarodnu saradnju Univerziteta</p> <p>Učesnici međunarodne saradnje (studenti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kenan Varda – projekat DAAD - Selena Hodžić, projekat MEVLANA - Munevera Selman – projekat MEVLANA 	Sala Senata UNZE

		<ul style="list-style-type: none"> - Emina Begović – studijski boravak u Holandiji i Njemačkoj - Selma Fetahagić - studijski boravak u Holandiji i Njemačkoj 	
13:00 -14:00	Pauza za ručak		u maloj Sali Rektorata UNZE
14:00 – 5:00	Sastanak s dekanima svih fakulteta, kao i sašefovima studijskih programa koji su predmet evaluacije	<p>Prof. dr.sc. Damir Kukić, dekan FF; Doc.dr.sc. Faruk Kozić, prodekan za nastavu FF Doc.dr.sc. Nebojša Vasić, prodekan za NIR na FF Prof. dr.sc. Salih Tandir, dekan ZF; Prof. dr.sc. Enes Bikić, dekan PrF; Doc.dr.sc. Sabahudin Jašarević, v.d.dekan PtF; Prof.dr.sc. Zuhdija Adilović, dekan IPF; Dr.sc. Milenko Rimac, direktor MI KK; Prof.dr.sc. Zlatan Meškić, prodekan za NIR PrF Doc.dr.sc. Nezir Pivić, prodekan za nastavu i studentska pitanja PrF Prof.dr.sc. Jovan Sredojević, v.d.dekan MF; Prof.dr.sc. Nedeljko Vučkojević, prodekan za NIR MF Doc.dr.sc. Amra Talić-Čikmiš, prodekan za nastavu i studentska pitanja MF Prof.dr.sc. Sabahudin Ekinović, šef studijskog programa MPT-MF Doc.dr.sc. Jasmin Halebić, v.d. dekan EF; Doc.dr.sc. Dijana Husaković, prodekan za nastavu i studentska pitanja EF Prof.dr.sc. Halil Gutošić, predstavnik katedre za menadžment Prof. dr.sc. Ilhan Bušatlić, dekan FMM; Doc.dr.sc. Almajda Gigović-Gekić, prodekan za nastavu i studentska pitanja FMM Doc.dr.sc. Hasan Avdušinović, prodekan za NIR, FMM Prof.dr.sc. Mirsada Rizvanović, šef Katedre za hemiju i fiziku Prof.dr.sc. Farzet Bikić, predstavnik Katedre za hemiju i fiziku</p>	
15:00 – 5:45	Sastanak s završenim studentima prvog i drugog ciklusa	<p>Sanja Jurić, završenik I ciklusa, SP MPT na MF HalimPrcanović, završenik II ciklusa, SP MPT na MF AnidaŠabanović, završenik I ciklusa, SP M na EF Emina Imamović, završenik II ciklusa, SP M na EF DženanaMujkanović, završenik I ciklusa, SP HI na FMM BelmaFakić, završenik II ciklusa, SP HI na FMM Amra Avdić (I ciklus); SP OP na PrF Mr.sc. ElvedinMamela (II ciklus), SP OP na PrF</p>	
15:45 – 6:00	Pauza	Za kavu i interne konsultacije članova Komisije	Mala sala Rektorata UNZE

16:00 – 6:45	Sastanak s predstavnicima gospodarstva i prakse, predstavnicima tržišta rada i alumunijima	<p>Muhamed Pašić, savjetnik načelnika Opštine Zenica, Amna Pašalić, PIO/MIO Zenica Edin Hadžikadunić, Pedagoški zavod ZDK Doc.drŠefkijaBotonjić, director Privredne komore ZDK Aida Topalović, ASA Prevent Sarajevo MirsadJašarspahić, RMU Kakanj Ernad Delić, EUREKA d.d. Edin Garić, direktor BME Tešanj Mustafa Imamović, Arcelor Mittal Zenica Doc.dr.sc. ŠefkijaBotonjić, direktor Privredne komore ZDK Dr.sc. Nedžad Haračić, Cementara Kakanj Emir Korlat, predstavnik, BSO AmelAgić, regionalni direktor ProCredit Banke MahirPrijić, ProCredit Banka Muhamed Vrabac, direktor Preventa Tea Pripoljac Melisa Mulalić (I ciklus) Mr.sc. AjdinHuseinspahić (II ciklus)</p>		
16:45 – 18:00	Sastanak komisije zaeksternu evaluaciju – analiza prvog dana posjete i priprema za sljedeći dan			
Termin	Aktivnost	Učestvuju		Mjesto
8:15 – 9:15	<p>Studijski programi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menadžment proizvodnih tehnologija – MTP na Mašinskom fakultetu - Hemijsko inženjerstvo na Fakultetu za metalurgiju i materijale (FMM) 	<p>Delegacija FMM-a</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prof.dr.sc. MirsadaRizvanović, šef Katedre za hemiju i fiziku 2. Prof.dr.sc. Farzet Bikić 3. Prof.dr.sc. Sulejman Muhamedgagić 4. Prof.dr.sc. Diana Ćubela 5. Dejana Brkić, dipl.ing. 	<p>Delegacija MF-a</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prof.dr.sc. SabahudinEkinović, šef studijskog programa MPT 2. Prof.dr.sc. ElmaEkinović, šef Katedre za mehanike 3. Prof.dr.sc. Malik Čabaravdić, član Katedre za automatizaciju i metrologiju 4. V.as.mr.sc. Edin Begović, član Katedre za proizvodne tehnologije 5. V.sc.mr.sc. Ibrahim Plančić, član katedre za proizvodne tehnologije 	Sala NNV na FMM
9:15 – 10:15	Studijski programi:	Studenti FMM-a	Studenti MF-a	Sala NNV na FMM

	- Menadžment proizvodnih tehnologija – MTP na Mašinskom fakultetu - Hemijsko inženjerstvo na Fakultetu za metalurgiju i materijale (FMM)	1. Damir Agačević (I godina) 2. Edvina Šarić, (II godina) 3. Sumeja Hibović (III godina) 4. Erna Tutić (IV godina) 5. Amna Karić, dipl.ing (II ciklus studija) 6. Azra Smajić, dipl.ing.(II ciklus studija)	1. Zlatan Cogo (I godina) 2. Elmin Mecavica (I godina) 3. Hana Sarajlić (II godina) 4. Amel Alispahić (III godina) 5. Dženana Delić, (III godina) 6. Dino Ključanin (IV godina) 7. Sakib Okan, absolvent I ciklus 8. Adnan Softić (II cilus)	
10:15 – 10:00	Obilazak MF i FMM	Obilazak resursa U pratnji Komisije su prodekani FMM i MF-a - doc.dr.sc. Almida Gigović-Gekić, prodekan za nastavu i studentska pitanja FMM-a - prof.dr.sc. Nedeljko Vukojević, prodekan za naučno-istraživački rad MF-a		Laboratorij za hemiju Metalografski laboratorij Laboratorij za toplotehniku Laboratorij za nemetalne materijale Zavod uafiz. metalurgiju – el. Mikroskop LORAM, LECAD II Laboratorij za mehaniku fluida i hidrauliku Laboratorij za mjernu tehniku.
11:00 – 11:30	Pauzazakavu i interne konsultacije članova Komisije			
11:30 – 12:30	Studijski program: - Opšte pravo (OP) na Pravnom fakultetu - Menadžment preduzeća (MP) na Ekonomskom fakultetu	Delegacija PrF 1. Prof.dr.sc. Enes Hašić 2. Prof.dr.sc. Enes Bikić 3. Prof.dr.sc. Zlatan Meškić 4. Prof.dr.sc. Dževad Drino 5. Doc.dr.sc. Nezir Pivić 6. Doc.dr.sc. Spahija Kozlić 7. V.as.mr.sc. Maša Alijević 8. V.as.mr.sc. Ivana Grubešić	Delegacija EF 1. Doc.dr.sc. Bernard Harbaš, QA menadžer EF 2. Doc.dr.sc. Jasmin Halebić, v.d.dekana EF 3. Doc.dr.sc. Dijana Husaković, prodekan za nastavu i studentska pitanja i šef Katedre za menadžment 4. Prof.dr.sc. Rifet Đogić, član Katedre za menadžment 5. Prof.dr.sc. Hasan Mahmutović, šef Katedre za ekonomsku teoriju i	Sala NNV na FMM

			<p>politiku</p> <p>6. Doc.dr.sc. Nino Serdarević, šef Katedre za finansije i računovodstvo</p> <p>7. Doc.dr.sc. Nedžad Polić, član katedre za finansije i računovodstvo</p> <p>8. Prof.dr.sc. Željko Rička, član Katedre za finansije i računovodstvo</p> <p>9. Doc.dr.sc. Almir Alihodžić, član Katedre za finansije i računovodstvo</p> <p>10. V.as.mr.sc. Dženankulović, predstavnik saradnika</p> <p>11. V.as. Ajla Muratović, MA, predstavnik saradnika</p>	
12:30 – 13:30	<p>Studijski programi:</p> <p>- Opšte pravo (OP) na Pravnom fakultetu</p> <p>- Menadžment preduzeća (MP) na Ekonomskom fakultetu</p>	<p>Studenti PrF</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tarik Škrgo (I godina) 2. Amila Smaka (II godina) 3. Igor Rimac (II godina) 4. Amina Pivić (III godina) 5. Vedran Bijelić (IV godina) 6. Lejla Zilić (IV godina) 7. Džejna Suljević (IV godina) 8. Dženana Radončić (II ciklus) 9. Alaudin Brkić (III ciklus) 10. Maša Alijević (III ciklus) 	<p>Studenti EF</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haris Dedić, predsjednik Asocijacije studenata 2. Edis Mujčinović (II ciklus) 3. Amir Kovačević (I ciklus) 4. Zerina Muco 5. Alma Bajramović 6. Irma Omerović 7. Đenar Terzić 8. Ema Mustabašić 9. Maja Jeličić 10. Amra Šišić 	Sala NNV na FMM
13:30 – 14:15	Obilazak Pravnog i Ekonomskog fakulteta	<p>Obilazak resursa</p> <p>U pratnji Komisije su prodekani EF i PrF:</p> <p>- doc.dr.sc. Dijana Husaković, prodekan za nastavu i studentska pitanja EF</p> <p>- prof.dr.sc. Zlatan Meškić, prodekan za NIR PrF i doc.dr.sc. Nezir Pivić,</p>		<p>Amfiteatar EF</p> <p>Centar za PhD (1.sprat)</p> <p>IT učionica EF</p> <p>Svečana sala (sala br.10) na FMM</p> <p>Centar za KPI (sala 9)</p>

		prodekan za nastavu i studentska pitanja PrF	Multi-medija centar CIP Biblioteka i čitaonica MI Nova zgrada EF I PrF
14:15 – 15:00	Pauza za ručak		
15:00 – 15:30	Sastanak sa timom za kvalitet (po potrebi)	<p>Prof.drsc. Darko Petković, prorektor za međunarodnu saradnju i QA</p> <p>Mr.sc. Ibrahim Plančić, QA menadžer UNZE</p> <p>Generalni sekretar Mediha Arnaut, dipl.prav.</p> <p>Aras Borić, dipl.komparativista i dipl.bibliotekar</p> <p>Mr.sc. Azemina Durmić, voditeljica Kancelarije za osobe s posebnim potrebama</p> <p>Mr.sc. Dženan Kulović, menadžer Kancelarije za razvoj karijera i kompetencija</p> <p>Amra Muslić, prof., koordinator Kancelarije za međuuniverzitetsku i međunarodnu saradnju</p> <p>Mr.sc. Denis Spahić, QA menadžer Mašinskog fakulteta;</p> <p>Prof. dr. sc. Malik Čabaravdić, QA menadžer Politehničkog fakulteta;</p> <p>Doc. dr. sc. Adnan Mujkanović, QA menadžer Fakulteta za metalurgiju i materijale;</p> <p>Doc. dr. sc. Spahija Kozlić, QA menadžer Pravnog fakulteta;</p> <p>V.as Mirza Oruč, MA, QA menadžer Zdravstvenog fakulteta i koordinator Kancelarije za ECTS UNZE;</p> <p>Doc. dr. sc. Bernard Harbaš, QA menadžer Ekonomskog fakulteta;</p> <p>Doc. dr. sc. Esmir Halilović, QA menadžer Islamskog pedagoškog fakulteta;</p> <p>Doc.dr. sc. Nebojša Vasić, QA menadžer Filozofskog fakulteta;</p> <p>Miralema Bašić-Buzaljko, dipl. ing., direktorica Studentskog centra;</p> <p>Mr.sc. Belma Fakić, QA menadžer Metalurškog instituta "Kemal Kapetanović"; Predstavnici studenata: Dino Tihjić, Denis Vejzović i Mehrija Alispahić</p>	Sala Senata UNZE
15:30 – 16:30	Sastanak Komisije za eksternu evaluaciju - priprema ocjene		Sala Senata UNZE
16:30 – 17:30	Prezentacija usmenog izvještaja		Lokacija: Svečana sala UNZE (Sala 10 na FMM) IT oprema za prezentaciju

Spisak korištenih skraćenica:

ZDK	Zeničko-Dobojski kanton
UNZE	Univerzitet u Zenici
VŠU	Visokoškolska ustanova
SP	Studijski program
FMM	Fakultet za metalurgiju i materijale
MF	Mašinski fakultet
EF	Ekonomski fakultet
PrF	Pravni fakultet
FF	Filozofski fakultet
ZF	Zdravstveni fakultet
PtF.....	Politehnički fakultet
IPF	Islamski pedagoški fakultet
SP HI.....	Studijski program Hemijsko inženjerstvo
SP MPT.....	Studijski program Menadžment proizvodnim tehnologijama
SP MP.....	Studijski program Menadžmenta preduzeća
SP OP.....	Studijski program Opšte pravo